

SYMBOLA
HEROICA

M. CLAVDII PARA-
DINI, BELLIOCEN-
SIS CANONICI.

ET D. GABRIELIS SYMÆONIS.

*Multo, quàm antea, fidelius de Gallica
lingua in Latinam conuersa.*

Ex Officina Plantiniana.

APVD CHRISTOPHORVM RAPHELENGIVM,
Academiae Lugduno-Bat. Typographum,
clo. lo. 6.

CHRISTIANVS PIERIVS
COLONIENSIS DE MA-
gnatum, vulgiq̄ue Symbolis,
& insignibus, ex Iohan.
Ludouico Viue.

*S*ymbola non paruo quondam sub honore fuerunt
Hæc apud egregios, magnificosq̄ue viros.
Hæc habuere Duces, & quondam Insignia Reges:
Nunc hominum quid non tentas inane genus?
Pars Phlegethontæos Colubros, Stygiisq̄ue Dracones,
Pars tumido sauos pectore quarit Apes:
Pars volucres Tityi rodentes membra Proxethæi,
Pars absumentes pectora poscit Aues,
Ursarum pars monstra trucum, pars monstra Leonum,
Et reliquas formas iam nouit atq̄ amat.
Talia vunc petit à bruti insignia vulgus.
Brutorum vita stamina more trahens,
Qua toto procul à vobis sint tempore, stultum
Nam genus ex omni parte notare solent.
Inclita quin potius sint vestra Insignia virtus,
Nobis itas qua non clarior esse potest.
Imò vos reddant præsentia Symbola claros,
Qua poterunt aliquo nobis itare modo.

CLA.

3

CLARISS. HEROI, D.

CAROLO BARONI BAR-
leimontano & Hirgiano, Ordinis aurei
velleris Equiti, nec non Regis Catholici
Finantiarum Magistro, &c. Christoph.
Plantinus S. P. D.

IAM aliquot anni sunt, Heros amplissi-
me, si recordaris, cum tuo nomini dicata
fuerunt hæc Heroica Paradini symbola, sed
ab eo, qui offerre iure minimè potuit. Cum
enim illa meis sumtibus de Gallica in Lati-
nam linguam traduci fideliter curassem,
ille meo cum detrimento tuam amicitiam
non dubitavit aucupari. Verùm cum ego
postea illam editionem me absente ador-
natam scatere mendis innumerabilibus
animaduertarem: non piguit aliquid ope-
ræ in iisdem tollendis insumere, & eundem
libellum haud paullo nitidius & castigatius
editum tibi remittere. Spero autem duplici
nomine non ingratum fore, tum quòd vir-
tutibus tuis argumentum conueniat, tum
quòd ab animo beneuolo illius hominis
qui dare iure potuit, proficiatur. Vale.

A 2

N.O.

NOBILISSIMO VIRO
 DOMINO THEODOTO
 A MARZE, Equiti, Baroni & Do-
 mino à Belleroche, Laffenaz, &cet.
 Claudius Paradisus s.

VIRTUTUM VARIETAS cum hominem mi-
 rifice delectare soleat;
 tum egregia illius ac sin-
 gularis in eo elucet utili-
 tas; quod ipsius beneficio
 gravissimi & alioquin
 intolerabiles animi & corporis effectus multo
 aequius non raro perferantur: id quod princi-
 pes viri, & in his precipue Imperatores, Re-
 ges, Duces, aliq; memorabili aliqua potètia
 praditi non ignorarunt. qui cum expressas
 Virtutis imagines & veluti ideas excelsis suis
 animis semel comprehendissent: eas tamen,
 etsi lubricas ac facilimè evanescentes sola pi-
 cturarum ops & vi ita firmè & constanter
 serparunt, ut in ipsis nullo unquam tempore
 earum aut amor languidior, aut natidior ob-
 scurior deprehèdi posset. Ratio autem, qua hoc
 effecerunt, ea fuit, ut, quiuis eorum pro eo
 atque certam aliquam Virtutis imaginem

3

complexus erat, ita rem aliquam excogita-
ret, qua res depicta, sua aut forma, aut inge-
nio, aut natura, aut alio peculiari adiuncto
illam ipsam imaginem contineret animis eo-
rum repraesentaret. & hac quidem hac occa-
sione adiuueta simulachra ipsi suorum Sym-
bolorum; vulgus autem Insignium, & ut
loquuntur, Armorum nomine insignirentur:
quod ea ubique in armis suis, scutis, peltis,
ceteris, & clipeis expingi iuberent. Iuuant
nimirum eos praeter modum hoc unum, in quo
summam & extremam spem coalascabant, ho-
nestare quouis modo, & illustrius reddere:
adeo ut in ipsis bellis, morte eorum animis sem-
per obuersante, expeterent easdem effigies ocu-
lis suis obijci; tanquam eo ipso omnibus certo
adfirmarent, vitam iuxta & mortem suam
cum vera Virtutis huiusmodi monumentis
designata memoria semper coniunctum iri.
Ab his initiis more tam laudabili paulatim
inualescente, Sententia ad imaginum propo-
sitarum institutum adcommodata à quibus-
dam ingeniosè excogitata sunt, & in gratiam
eruditorum hominum adiecta: quae postmo-
dum itidem ut ipsa symbola, frequentata, tan-
dem continente nobilium virorum usu pari-
ter ad nostram usque aetatem perduratum,

ut illud hodieq; liquido ostendere ac testificari
 videantur tūm sumptibus maximis passim ex-
 structa & propè regia aedificia, tum magnifice
 regum ac principum aula huiusmodi symbo-
 lis ac emblematis egregiè aucta, & ornata, de
 antiquo nempe amore ac memoria virtutis
 nihil prorsum decessisse: quin potius accessisse
 eo amplius quo iam ipsius plura ac manife-
 stiora existans signa ac testimonia. Hæc cum
 diligentissè perpēderem; & in eis picturæ vim
 inestimabilem admirarer, sumpsi plusculum
 temporis in aliquot istiusmodi symbolis colli-
 gendis, iis præsertim, quæ vel ipsa Antiquitas
 commendarat, vel à summis principibus
 nostra tempestatis usurpata esse meminissim:
 quibus visum est nonnulla è diuersis historiis
 & rebus hic illic memorabiliter geitis excer-
 pta innectere. Speravi autem ex istis omni-
 bus, quemadmodum ex hieroglyphicis notis
 animi sui mentem ac voluntatem indicant
 Aegyptij, ita veram virtutem vulgò non
 obscure posse elucere, agnosci, atque amari:
 præsertim cum hæc re adiecta scholiola non
 paucas difficultates, quantum quidem rerum
 natura patiebatur, sustulerint. Et quia vir
 amplissimè, generosum ac tantis maioribus
 dignissimum ingenium tam accepi illis rebus,
 quibus

quibus virtus se ipsa contempletur & exas-
 get, mirum quendam in modum delectari;
 ausus sum hæc Emblemata, quasi Auleæ
 quadam tumultuariè compacta & conuolu-
 ta T. D. offerre; saltem ut essent quale-
 cumque mee erga eam voluntatis & obser-
 uantia pignus; futurum, uti ego mihi persua-
 deo, non minus iucundum & gratum, quàm
 tu lubenter & cupidè laboras, ut virtuti
 suum sit pretium & ornamentum. Vale.

A 4

Nul.

Nullis praesentior aether.

Salu.

Salutaris est, atque Sacra, nec non etiam crucis, nota scribente Hieronymo in Mar. cum, *Tau* Hebræorum literarium elementum. Quo caractere vidit Ezechiel in spiritu fidelium frötes ab angelo signari, quasi mæstorum, ac super abominatione Hierosolymitana lugentium: quo quidem indicio incolumes conseruati sunt in medio malorum, qui Dei sententia repente deleti sunt. Super hæc etiam perfectionem quandam *Tau* significat. Vnde & Alphabetarij Hebraici litera postrema est: hoc nimirum terminans, atque perficiens. Quæ res haudquaquam citra grande mysterium euenisse videtur: præsertim verò cum Redemptor ipse noster Christus in crucem confixus, priusquam exspiraret, eruperit in hæc verba, **CONSUMMATVM EST**: his ipsis vaticiniorū omnium, & Scripturarum typum, hoc est, ea ipsa hora qua in crucem adactus erat, literæ huius complementum esse factum patefaciens. Quæ litera, quantum quidem ad figuram spectat, repando caractere descripta multò expressius typum refert, quàm aliàs. Hancque tum Græci, tum Latini vsque ad nostra tempora, in veram crucis effigiem pinxere, T. Hoc igitur ve-

Hieron.
in Ezech.
19.

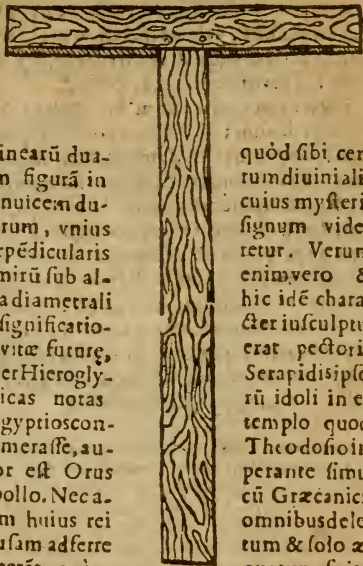
rum ac proprium, sub Christi Ecclesia con-
scriptorum, ac militantium, Symbolum est
atque signum.

Videntur eò Hebraei contrarij Graeci quòd aspirata Th.
litera characterem mortu h: et ita verò notam illi fecerint.
Vide continuè sequens Sym:olum.

Paradin. verò se ipse hoc loco super litera huius chara-
ctere, quò forma crucis hunc accommodare possit, frustra tor-
quere videtur, cum Hiero. in initio Prol. galicatis scribat,
certum esse Esdras Scribam Legisque Doct. post captam
Hieros. & instaurationem templi sub Zorobabel aliu lite-
ras referisse, quibus nunc utimur, cum ad illud usque tem-
pus idem Samaritanorum & Hebraeorum characteres fue-
rint. Quod autem subiungit, hoc ipsum, quo de iam agitur,
elementum tam apud Graecos, quàm Latinos, eadem figura
pingi, planè falli videtur, cum aliud haud dubiè sit Hebraeo-
rum Thau. & aliud Graecorum Tau, seu Latinorum T.
horum scilicet utrorumque tenuis, seu exilis, ut Gram-
matici vocant, litera, illorum verò crassa, siue densa, vel
aspirata.

Manet

Manet in fontem grauis exitus.

Linearū duarum figurā in se inuicem ductarum, vnius perpēdicularis nimirū sub altera diametrali in significatiōne vitæ futurę, inter Hieroglyphicas notas Aegyptios connumerasse, auctor est Orus Apollo. Nec aliam huius rei causam adferre poterāt, quā

In quo delubro passim spectabantur literę Hieroglyphicę figuram crucis exhibentes, teste Suida.

quod sibi, cerum diuini aliquius mysterij signum videretur. Verum enim vero & hic idē character in sculptus erat pectori Serapidis ipsorū idoli in eo templo quod, Theodosio imperante simul cū Græcicis omnibus deletum & solo æquatum fuit.

Serapis idem Aegyptiis qui Græcis Plut.

Refert

Suida.

Isidorus.

Refert & Isidorus, priscos olim ad notandos in ephemeridibus suis eos qui ex praelio viui euasissent, vel eos qui in eo occubissent, hac litera Θ , quasi transfixo telo, signasse caesos: superstites vero hac nota T.

Ar. Pedian.

Præter hæc tradit etiam Asc. Pedian. sortes Iudiciorum tribus characteribus quondam consignatas: Θ , damnatorum ad mortem: T, absolutorum: Δ , ampliandorum, seu exactius disquirendorum. In summa, sacratissimū ac salutiferum hoc signū æquislima ac perpetua obseruatione receptū est.

Exod. 17:

Quod & in Mose comprobatur, dum obsecrationem in monte faciebat ad Dominū, proiecto in crucis formam corpore, expansisque brachiis quæ dum in mysticam figuram erigeret, vincebat Israeliticus Dei populus; si remitteret, succumbebat.

Latini primos litera C. id est, condamnatos: secundos A id est, absolutos: tertius duabus coniunctis literis NL significabant: quibus duo hæc verba, non liquere, uidebant intelligi. Extat huius res locus apud Cicronem pro Milone. Hebraicū eò contrariū Græci uidentur, quod aspirata Th. litera characterem mortui huius. uita uero notam illi fecerit. Vide præcedens Symbolum, Θ , si lubet, Martialis. lib. 7. epigr. 36. & Persi. Sat. 4.

SECUNDO

*Secum feret**omina mortis.*

Serpens
 areus ab Il-
 raelitico po-
 puli Magi-
 stro Mose
 erectus in
 solitudine
 (cuius simu-
 lachrum a-
 spectum, à
 virosis ser-
 pētibus sau-
 cios, ac mor-
 ti destinatos
 curabat) vl-
 tra D. N.
 Iesu Christi

crucem,
 nostram
 salutem
 etiam, re-
 demtio-
 nem que
 præfigu-
 rabat.

Num. 7

Hic

*Hic ratio ten**tandi aditus.*

3.22. Clavis, cuius
 Propheta Esa-
 ias mentionē
 facit his ver-
 bis, *Et dabo*
clavem domus
David super
humerū eius,
 & aperiet &
 nō erit qui clau-
 dat; & claudet
 & non erit qui
 aperiat, iudē
 Iesu Christi
 crucem figu-
 rābat.

Pignora

Pignora carnis.

De cruce Scru-
toris mundi, deq.
mysterio corporis
& sanguinis ipsius
prædixit Iere-
mias Propheta,
sub persona im-
piæ Iudaicæ gen-
tis, dicens: *Mitta-*
tamus lignum in
panem eius.

Ier. 12.

Animis

1.º

Animis illabere nostris.

Spiritus malignus suo quidē initio blandus est, & plausibilis: at hominem deinde tristem reddit, attonitum & sui planē immemorem. Contra sanctus Spiritus primò statim elapsu & si mentem non nihil percutiat, eandem porro nihilominus tràquillam efficit & securam, intimaq. & verissima voluptate pertentat. Vsu venisse hoc sanctis

Act. 2. Apostolis die Pentecostes Acta restantur, spiritu Domini super eos forma linguarum ignearum illabente.

Fortuna

Fortuna fidem mutata nouavit.

Cum Childerico IIII, Gallia regi ob infamem turpitudinis notam regno cédendum esset; eique Guimeus homo ipsi intimè à micus suaderet, ut tantisper dū se paci conficiendę totum daret, ille in Thuringiã concederet; aut eum namum bifariam diuidēs, vnã partem ei porrexit, quo ea ipsa pars cum data oportunitate, uti promittebat,

P. Acpi.

B

remit-

remitteretur, sua cum altera parte æquali
 commissura certam compositæ rei & redi-
 tus fidem ipsi Childerico faceret: quod &
 epenit. Neque enim Guimeus à conciliatio-
 nis incepto prius destitit; quàm Gillion
 cuius Rom. regni Gallici possessione, quam
 sibi ille adseribat, deturbaretur; restituto
 in pristinum Childerico.

Nutrisco & extinguo.

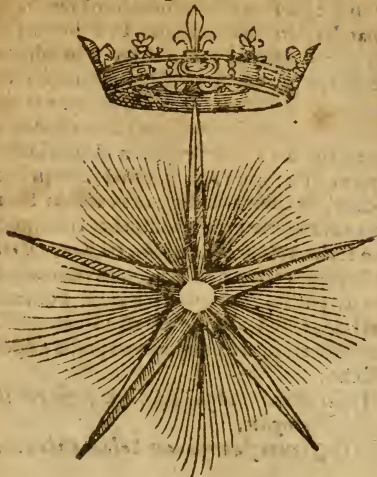
Nobi.

Nobilissimi ac magnificentissimi Galliarum Regis Francisci symbolum erat, Salamandra flammis incubans. Et Plinius qui Plin. --
dem hoc animal tanto frigore præditum scribit, ut ignem, non aliter atque glacies, potenter exstinguat. alij, in flamma vitam agere; quin & ali vulgò creditum est. Atque memini me vidisse effigiem Regis huius, ipseus pubescente adhuc forma, ære insculptam, ex cuius aduersa parte extabat Salamandræ igneæ typus; addita hac inscriptione Italica: *Nudrisco il buono, & spengo il reo.* Plerisque etiam aliis locis, parietibus ac palatiis passim; nominatim apud Fontem-Bellaqueum; visa nobis est in preciosissimis aulaeis opere plumario expressa hoc disticho:

*Vrsus atrox, Aquilæq; leues, & tortilis
Anguis,
Cesserunt flammam Salamandra tue.*

Id est:
Alo bo-
nos ac
perime-
nales.

Monstrans regibus astra viam.

In æde sacra ad sanctum Ouenum Gallici regni sub anno redempti orbis 1351. à Rege Ioanne publicè institutus Ordo stellularum fuit. Signum hoc adfixum ostendebant eius fœderis Equites toga, capitis, locóve conspicabiliori. Tam honorificam stellæ

stelle celebritatem credibile est ortam fuisse à commemoratione sublimis illius ostenti syderci, quod Magos ab Oriente adduxit in locum filio Dei natalem. quò etiam referri posse videntur versus illi, alioqui à Virgilio Pollionis filio dedicati (imo Iulio Cæsari, ob cometam, qui se post eius mortem ostendit.)

Ecce Dionei processit Cæsaris astrum: Virg.
Astrum quo segetes gauderent frugibus,
Et quo
Duceret apricis in collibus unacolorum.

C 3

Donac

Donec totum impleas orbem.

Prodigio simile nuper fuit præstantissimi
 Francorum Regis Henrici II. lunare in-
 crementum. In Sacris literis Luna multis
 in locis refert Ecclesiam, Accedit & consen-
 P. Aemil. sus Pauli Æmilij in historia Papæ Calixti
 II. (nomen cuius antea fuerat Guido, Gui-
 lielmi Hedaorum, seu Burgundionum
 Comitibus

Comitis filius) qui pridie quàm fors pontificatus creationem faceret, visum vidit: ferri à puerulo sibi in sinum lunæ sydus. Præterea Luna mutationibus obnoxia semper & in primis est, ac alternis horis, & intervallis crescit, & decrescit. In hunc modum videas militantem Ecclesiam eodem in statu nūquam agere: quin modò à piis & Christianis Principibus conseruata, ac defensa, mox truculentia, & tyrannide profligatur, hæreticorumque factionibus dissecta conuellitur: qua ratione fit, vt numquam turbe & certaminum sit immunis. Cui tamen Regia Majestas, atque adeo Rex ipse, princeps Ecclesiæ filius, spondet certum auxilium & defensionem: quoad ea tandem sub vnum Deum, Regem vnum, vnam legem redacta, totius gregis vnicum pastorem agnoscentis amabilis vnitas & immensitas appareat.

B 4

Immensis

Ludouicus XI.
Galliæ rex cum
Ordinem equi-
tum B. Michaë-
lis, vt vocât, in-
stitueret; anno

1469. symboli
loco, eos insi-
gnitit torqui
aureo ecchleis
inter se & du-
plici nodo con-
nexo, catenulis seu orbicellis aureis hæren-
te, eius deinde in medio tuberculo quasi
promontoriolo prominente, aurea imagine
sancti Michaëlis, pectus insigniente. Ac
postremum hoc fecit, prouocatus exemplo
Patris sui Caroli VII. Regis, qui vsus fuit ea
imagine pro insigni bellico, primitias po-
tissi-

Hi t. Eng.
Möitrel.

Histor.
Virginis.
Arrel.

tiſſimum ſuæ inaugurationis faciēs Rotho-
 magi. Sumtum id, adeoq̄. deinceps ſanci-
 tum in ſingulos Reges ab illuſtri (vt aiunt)
 miraculo, ſeu viſo Dni Michaëlis in prælio
 ad poutem Aurelianæ ciuitatis, hoſtes An-
 glos, vrbemq̄. à dira eorum oppugnatione
 arcentis, ac propulſantis. Torques igitur
 Regi huius Ordinis Symbolum eſt, & com-
 probatio virtutis, concordia, fœderisq̄. per-
 petui: item pignus, & corona præclarè acto-
 rum partaq̄. victoriæ. Ex auro, aut iſve puri
 precio voluit intelligi magnanimitatem;
 ſummosq̄. honores: Per cochlearū simili-
 tudinē, vnanimem eorum æqualitatem, ſeu
 communem fortunarum æſtimationem: in
 hoc, videlicet Rom. Senatorum ordinē imi-
 tatorum, quibus prominebāt. in lacertis tur-
 gētes cochleæ. Nexu autem inter ſe duplici
 coniunctas voluit indicare indiſſolubile So-
 ciorum fœdus, nec ocioſa ſignificatione. Po-
 ſtremo dæmonis à Michaële proſtrati effi-
 giem victoriam & triumphū de hoſte poten-
 tiſſimo. Huius autē tam ſingularis Symboli
 ratio ad regni dominationem fortunâſque,
 tum etiam ad incutiendū hoſti terrorem, ac
 deſperationem multū pertinet. Quot verò
 in nobilem ſociorum catalogum ad mitten-

dos auctor ipse Rex censuit, numero præfixiuit: puta 36. quasi regni Patronos, in quos ipse Primas adnumerari voluit. Eodemque quo id ipsum celebrandum statui momento, is xv. Heroas pronunciauit: quos ob honorem & nomenclaturæ prærogatiuam silentio præterire non oportuit.

Primi itaque fuerunt:

Carolus Dux Guiennensis.

Iohan. Dux Borboniorum & Aruernorum.

Ludouicus Luxenburgenfis, Comes sancti Pauli Gallie Connestablis. (Francie.

Andreas Lauallius, Loheaci Dom. Marscallus.

Iohannes Comes Sanserranus, Buelli Dominus.

Ludouicus Bellomontanus, Foresti & Plessij Do.

Ludouicus Destouillanus, Torcÿ Dominus.

Ludouic. Lauallius Chatillonij Dominus.

Ludouicus Borbonij Nothus: Comes Rossillanus: Admirallus Francie.

Anthonijs Chabannus, Dammartini Comes, Supremus Regis Oeconomus.

Ioan, Armigniacens. Nothus, Comingiensiu Comes Fræcie Marscall. Delphinatus Gubernatus

Georgius Trimollianus, Cranij Dominus. (tor.

Gilbertus Chabannus, Curzonij Dominus, Senescallus Guiennensis.

Carolus Crussolij Dom. Senescallus Pietauiensis.

Tanne-

Tannequius à Castello, Rossillonij, & Sardinia
Prouinciarum Gubernator.

Vltus auos Troia.

Ludouicus xii. Galliarum Rex, vti Dux
hæreditarius Aurelianensis, ac proinde Ble-
siorum Comes, Symbolum hoc ab Histrice
sibi adscripsit, Cutus vnâ cū lupi coniuncta
effigie

effigie vetus Blossorum ciuitas Insignia sua antiquitus figurare solita est. Visitur hoc plerisque lapidibus, ac porticibus insculptum. Animal hec natura tam studiosè armis instruxit, vt prouocantes eminus arceat, præsertim aduersum canes aculeos suos sagittarum violentarū instar eiaculans. Huius Symboli interpretationum, declarant magnificentissimi cuiusdā ciuis in illa ciuitate ædes, ad quarū frontispiciū, sub histrice lapidi insculpta distichum hoc adscriptū est:

Restius
ponere-
tur vita,
sed salus

*Spicula sunt humili pax hæc, sed bella sus-
perbo:
Et salus ex nostro vulnere, ne ex q̄ venit.*

Non sine causa.

Necessaria est Regnis, populis ciuitatibus iusta ac legitima imperij administratio, animaduersioque: quam si tollas, cœtum & hominum Societatem perditum incertum est. Quapropter Principatus potestas, & omnis magistratus iure sibi gladium vendicat, publicosque, & priuatos honores exigit, tanquam præcepto diuino sancitos, vt sit piis & mansuetis non tantum beneficio, sed

Non sine causa.

sed etiam impiis & sceleratis territamento.
 Suscipienda igitur Pauli Apostoli salutaris
 doctrina:

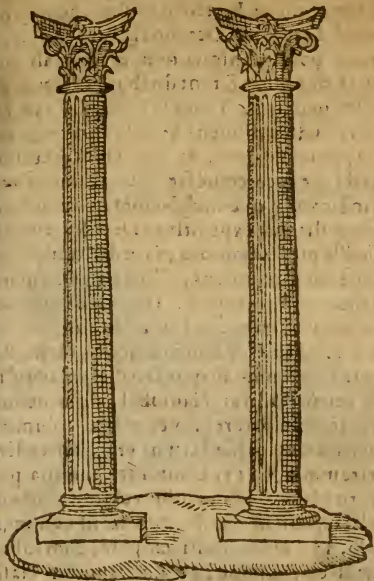
Rom. 13. doctrina: *Vis autem (inquit) non timere potestatem? Bonum fac, & habebis laudem ex illa. Dei enim minister est tibi in bonum. Si autem malefeceris, time. Non enim sine causa gladium portat. Dei minister est: vindex in iram ei qui malum agit. Ideoque necessitati subditi estote: non solum propter iram, sed etiam propter conscientiam. Ideo enim & tributa prestatis. Ministri enim Dei sunt, in hoc ipsum seruientes. Reddite ergo omnibus debita: cui tributum, tributum: cui vectigal, vectigal: cui timorem, timorem: cui honorem, honorem.*

Plus outre.

Id est, vlt-
terius.

Immortalis gloriæ Carolus Quintus Romanorum Imperator auspiciis suis, & actis auctoritatem portendens, magnanimitatem suam, ac præstantiam expressit Columnis duabus, quas Herculeas veteres nominarunt. Sunt autem promontoria duo septingentis passibus ab invicem distantia, alterum in Mauritania versus Africam, cui nomen Abila: alterum in regni Granatici ora versus Hispanos, cui Calpe nomen: per quorum intervallum subit latratus maris, quem Gibraltar, siue sinum Sevillanum, aut

Hispa-

Plus oultre.

Hispalensem nuncupant. Fabulantur Poë-
 tæ hoc angiporta quondam stetisse magnæ
 molis

molis rupem isthac maris ingressum pro-
 hibentem; qua Hercules viribus, beneficio-
 que sublata, iter Oceano factum esse, & ac-
 tanti boni monumentum erectas ab ille
 duas columnas ferunt duabus his præcipuis
 orbis partibus, Africa & Europa. Enimve-
 ro vt studuit diligens vetustas, monimen-
 tis, pyramidibus, ac fornicibus præclare
 gesta, expeditionésve suas ab obliuione
 vindicare (quemadmodum Alexandrum
 per militares expeditiones fecisse scribunt)
 sic ille profectioibus, expeditionibúque
 modum illic ponens, Columnas memora-
 biles ereditur erexisse. De quibus non pla-
 nè constat, naturæne illic factæ sint, an arte,
 aut vi structæ. Verum est hoc quidem, ste-
 tisse illic fanum in quo sacrificium obtulif-
 se certò traditur Hannibal, dum bellum
 in Italiam pararet: vbi etiam columnas
 duas æreas fuisse certum est, altitudine
 vtramque. v i i i. cubitorum summa pul-
 chritudine. Limes orbis vulgò dictus est:
 vltra quem navigasse prius ferunt neminem
 vsq. ad Caroli quinti tempora, dum lustra-
 ta ab eo, suisque, ac Lusitanorum classi-
 bus, reperta que sunt fortunata Insula: ac
 variaz opulentæ gentes vsque in Orientis,
 & Occi-

& Occidentis partes, cuius rei gratia, & ut præstantiam ac magnitudinem actorum in posteros larè longè que testaretur Imperator, Symbolo hoc (*Plus oultre, Quod Latine Vterius vertere queas*) vltus est, amplissimam spem sibi tribuens vltra pene- trandi.

*Imperium sine fine
dedi.*

Primus orbis Mōnarchiam nactus Cæsar Augustus ac pacificus Imperator, Capricor-
Succ.

pricornio fidete natus, tanta hunc obserua-
 tione prosecutus est, vt pecuniam impres-
 sione Capricorni cudi fecerit: hoc modo
 faustum ac solemne præfagium fortunę suę
 magna confidentia sideri acceptum ferens.
 Reperias etiamnum aurea & argentea nu-
 mismata capricornuta, pedibus comple-
 tentibus orbis sphaeram, in tergo vel co-
 pię cornu, vel Amaltheę: quod postenus
 in iis quę ex auro conflata sunt, conspici-
 tur, in argenteis verò, accessit clauus, siue
 gubernaculum nauale orbi sphaerico, super-
 additum. Habet autem vtrumque inscri-
 ptionem hanc: A V G V S T V S.

Inex-

Inextricabilis error.

Sphynge monstro, velut singulari, arcanoque Symbolo usus est Augustus Cæsar Imperii suscepti initio, significaturus res Principis serias, grauiioresque causas, & deliberationes non esse plebi committendas. Cuius generis præsertim sunt sacrae, & diuinae, ne immixta auctoritate vilescant. Eadem propemodum ratio mouit Aegyptios ad pingere tēplis suis Sphyngem. Eius generis duas Sphynges nactus erat Augustus (teste Plinio) inter maternos annulos, arte sic effigiatos ac persimiles, ut alter ab

Cælius,
Plin.

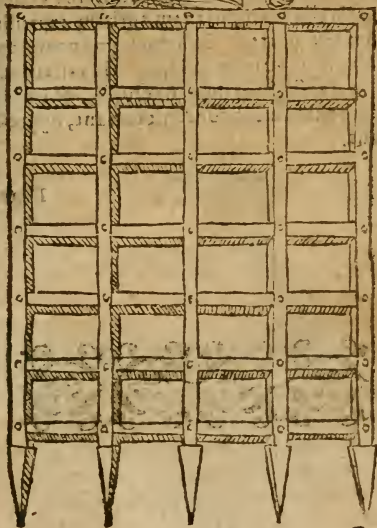
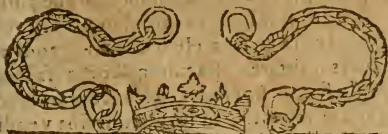
altero nō posset vllō pacto distingui. Quorum altero, vice sigilli, bellis intestinis, acta edictave absentis, ab necessariis consignabantur, æstimato simul tēporis causarū ve statu. Affi mar Dion ab Augusto, Attica expeditione occupato, factam Agrippæ, ac Mæcenati, præcipuis rerum Romanorum administratoribus potestatem resignandarum tabellarum, priusquam in Senatum perferrentur. Quapropter ab Augusto sigillum acceperant, Sphynxis imaginem referens. Non fuit tamen à scommatibus ea res libera (scribente Plinio) propter ænigmata, quæ Sphynx proferebat: nato subinde prouerbio & calumnia. Mirum non videri, si Sphynx, adferret ænigmata. Itaque Augustus iocos euitans, ab suspectæ & ingratae consignationis modo abstinuit: Sigillo in Alexandri Magni effigiem commutato. Tandem propria, ac genuina sua imagine sigillauit. Quo genere deinceps Tiberius, Caligula, Claudius Cæsar, Domitianus, cæteri que ordine Cæsares vsi sunt.

Dion.

Plin.

Sueton.

Secu-

C 3

Per-

Appian.

Ferrea crate, cuius officium intra propugnacula, & in arcium oppidorumque portivalet, pro symbolari prouerbio vsus est Angelorum VIII. Rex Henricus. Eiusmodi ac portas militare obstaculum Romæ factum fuisse scribit Appianus; Res Roman. ciuili diuidio urgente, eâ Imperium sibi vendicans Sylla Carbonianam turbam repressit, cum per portam Collinam irrumperere conaretur. laxatis enim insidiariis rastris eorum lapsu Senatores nonnulli, & qui se Carbonianæ factioni inseruerant, oppressi sunt.

Dede-

*Dederitne viam casusue,
Deusue.*

Lotharingiæ familiæ ce-
lebritatē & præstātiā re-
stantur monimētā virtutis auitæ, tres nimi-
rum alices sagitta transfixi, quam iaculatus
est Bulloniēsis ille Godefridus in turrim Da-
nidicā, ostensa signis militaribus per obsi-
dionē Hierosolymanā: præfagium sanè
indi-

Chrop.
Lothar.

indicans celsitudinem auctoritatemq̄. Regiæ suæ dignitatis, ac Hierosolymitanę creationis. Testantur Lotharingici Duces hoc Symbolo transfixorum alituum insigniti, in suis enim & publicis numismatibus in hunc usque diem religiosę id reseruant.

Fortitudo eius Rhodum tenuit.

Equestris

Equeſtri Ordini Annuntiatorio ab ſe inſtituto magnificum nomen, ex ſuo fecit Amatus Vertius Comes v. Sabaudię. Quem inſigniri voluit aureo torque: nodis (quos ab amoribus nuncupant) ſubtilibus & arte implexis, quatuorque literariis characteribus æquè diſtanter interſertis, adpenſaque imagine & hiſtoria Annuntiationis ab Angelo Virgini matri facta. Characteres autè ſuperſcriptum elogium etiam designant, & magnitudinem glorię Amato primo Comiti partę, ac cæteris ordine deinceps Succelloribus Sabaudię, dum enim claſſe Rhodum peteret, ſappetias aduerſus Chriſtiani nominis hoſtes laturus, de Rhodia & Equeſtri religione bene meritus eſt. Designatus etiam eius Ordinis & præſidiorum Imperator, adminiſtrationem Rhodianę militię ſuſcepit & in poſteros heredes tranſmiſit, arcem Aerẽſem obſidione liberauit, ac ſublato periculi, & tyrãnidis metu, Rhodianis alacritatem, libertatemq̃. peperit. Igitur & auctoriſe Comes in eum Equeſtrem Catalogum ſe primum nuncupans alios quatuordecim commemorauit, quos eiusmodi torque aureo nobilitaret. Sunt autem hi:

Comes Vertius.

C 5

Am-

Amatus Genevensium Comes.

Antonius Belliocensis Dominus.

Hugo Chaloniis, Arlaici Dominus.

Amatus Genevensis.

Iohan. Viennensis, Galliarum Admiralla.

Guillielmus Gransonius.

Guillielmus Chalamonius.

Rolandus Veyssius Borboniensis.

Stephanus Nothus Baumenfis.

Gaspar Monmerius.

Barlus Forassius.

Thennardus Menthonius.

Amatus Bournardus.

Richardus Musardus Anglus.

Non

Non inferiora secutus.

Solemae

Solemne fuit ac pium, Margaretæ Illustriss. Nauarrorum Reginae floris Calthæ Symbolum: Cuius coloris tanta cum Sole similitudo est, quanta vix alii rei vlli: nam quoquo versum illum adcomitatur, atque per ortum & occasum, pro eiusdem ascensu & declinatione pandit & contrahit florem. Porrò non temerè proprium hoc sibi Symbolum adscripsit Princeps piissima, ut euidenter exprimeret, se cogitatus suos omnes affectus & vota, actaque omnia, cælesti & sublimi illi Soli iustitiæ Deo omnipot. sol sapienti, æterno, accepta referre: utpote cælestia toto pectore meditans.

Aut.

Antè ferit quàm flamma micet.

Philippus Burgundiæ Dux, hoc Symbo-
lo usus est: igniario è silice ignem eliciente:
quod notavit difficultatem commissorum
inter se bello Principum potentiorum: quo
fit vt alter tandem ab altero absumatur, ster-
natur, & in perniciem pertrahatur. Cui
coniuncta accedit ingens calamitas, iactu-
ra grauior, & periculorum colluies hinc
illinc grassantium.

Prælium

Paul.
Aemil.

Anno post Christum natum 1429. Senatus Equestris Ordinis ab eodem Philippo Burgundiorum Duce initium sumfit, à donatione aurei Velleris, magnificum nomen sortitus;

sortitus: adscinitque adeo hic Dux in nume-
rum amplissimæ, ac nobilissimæ societatis
24. intemeratæ fidei Heroas, singulos insi-
gniēs splendore aurei torquis, in quo osten-
ditur, igniarij illius, multiplicati tota tor-
que, & silicis Symbolum, vellusque aureum
in pectus excurreas: imitatus isthic (vt pu-
tatur) Iasonis classicam expeditionem in
Colchos, hac veluti obseruatione sectandę
virtutis, ac pietatis: cuius tam studiosus
Princeps fuisse scribitur, vt Boni cognomen
meruerit, eximiaque benigni ingenij lau-
des: quarum seriem Epitaphium eiusdem,
ipsius donati velleris iuventibnem apertam
faciens, explicat in hunc modum:

*Pour maintenir l'eglise, qui est de Dieu mai-
son,* (toison)

*J'ay mis sus le noble Ordre qu'on nomme la
Quod idem Latino disticho vtcumque
vertere possis in hunc modum:*

*Tuta à nobilibus quò Ecclesia firmior effe;
Nobilis inuentus Velleris Ordo mihi est.*

Admissi sunt autem in album illorum
torquarum post, Ducem auctorem om-
nium primi:

Guilielmus Viennensis S. Georgij Dom.

Rupertus Portius, Rupensis Dom.

Domis-

Dominus Remblaus.

Dominus Montis acuti.

Rolandus Haquerquius.

Antonius Vergius, Dammarini Comes.

David Brimeus, D. Ligniensis.

Hugo Lanoius, Sanctorum Dom.

Iohannes Cominij Dom.

*Antonius Tholongeonijs, Burgundia Mar-
scallus.*

Petrus Luxenburgicus, Comes Conuersanus

Iohan. Tremollanus, Ionuella Dom.

Iohan. Luxemburgicus, Belreviderij Dom.

Gilbertus Lanoius, D. Villeruallensis.

Iohan. Villersius, D. Isleadami.

Antonius Croij & Renthij Dom.

Florimundus Brimeus, Maficuria Dom.

Robertus Maminarum Dom.

Iacobus Brimeus, D. Grigniensis.

Balduinus Lanoius, D. Molembasius.

Petrus Bausfremontanus, Charnij Dom.

Philippus Teruantij Dom.

Iohan. Crequius.

Iohan. Croius, Taronij, ad Matronam Dom.

Flammescit uterque.

Collisa in sese durius duo laurea bacula,
ignem concussu reddunt, si Plinio creditur.
Idem facere leonis ossa, plerique autumant.

D

Sic

Sic & concursu potentiorum certum est ori-
 ri grauius periculum: vt verum sit vulgi ia-
 ctatum proverbium: Dura duris non qua-
 drare in opere sartorio. Huius Symboli de-
 scriptio ad S. Andreæ quam dicunt crucem
 pertinet, qua & domus Burgundica signis
 militaribus prodiens solebat in aciem ve-
 nire, tamen si interpretationem non per
 omnia similem recipiant.

 SARA

CLIO in fine huius
 in fine huius
 in fine huius

SARA à chi tocca.

Id est,
Eius erit
quem cō-
tinget.

Formidabilem ac præfente periculo plenam esse Principis iram admonitus difce ab exemplo ignitæ ollæ, quæ in turbam firuat, abfque nocumêto ruere nequit. Symbolo hoc videmus olim Iohan. Borboniam Ducem vsum plerifque in locis fui folii Borbonici, & Eleutheropoleos, feu Villæ francæ Beaujoloia.

Nil penna, sed usus.

Greg. Videas Struthiocamelum, siue Struthionem stupendo apparatu, plumarum ostentatione, volatum mirum conari, nec eo quidquam altius à solo leuari. Facit quod hypocritis proprium est, quibus splendida foris, ac turgens religionis sanctimonia, verum præter simulationem si vltra scrutaris, delibescunt intus & ex aduerso mendacia.

Humen-

Humentia siccis.

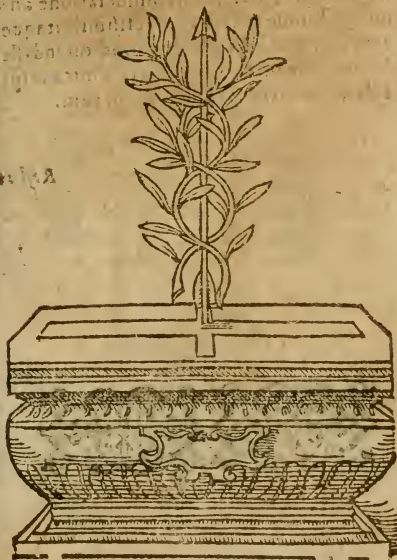
D 3

D 1

De iis qui prouerbio ignem & aquam circumferre dicuntur intelligi potest, Galeatij Vicecomitis r. r. Mediolanensium Ducis Symbolum: quod is vsurpare solebat. Titio seu Sudes erat ardens, vasculis duobus susq̄ue deq̄. aqua repletis. Aliam etiam interpretationem (si alius cogitemus) admittat animi scilicet passiones in homine (cælesti beneficio) ductu rationis extingui. Super hæc & eo ipso Ducis illius magnanimitas significatur, vt qui Flandrum quendam illustrem, qui prior eodem utebatur Emblemate, monomachia gloriosè superarit, ac propterea hoc illius Symbolum pro victoriæ monumento, victoq̄ue ex hoste trophæo sibi vendicauit.

Sola

Sola vivit in illo.

Summæ pietatis Heroïna, Diana Pieta-
uensis, Illustrissima Valentinarum Ducissa,

D 4

firmam

firmam de resurrectione mortuorum spem habens, quæ sit morte in alterius vitæ commigratione, cælestum consideratione animum subinde pascebat. Verisimile itaque, eam hoc exemplo affectus pius ostendisse. Est enim sepulchrum, & exco micans spiculum virentibus ramis exornatum.

Restas

...
...
...

Restat ex victore Orientis.

Saladinus Sultanus Babylonæ, & Damasci, Ægyptique Rex, regnante in Gallis Philippo Augusto, moriturus Ascalone, statuit, ut interius

indusium statim à morte per Ascalonem ciuitatem ab Oeconomo suolâcea per medium transfixa circumferretur, præcone altum exclamâte:

Hist. Eng.
Mortuo-
lecti.

*Qui modo flectebat validas Orientis habenas,
Mortuus hoc tantum in Tartara nigra tulit.*

D 5

Cer-

Certissimum monimētum hoc sit potentissimo cuique, omnia morte auferri, nudumq. è viuis migrare, nō secus atq. inopem & vilissimum quemq̄ue.

Auctor

Ensis flammēus, quo symbolo usus est Carolus Borbonius Cardinalis sub titulo D. An-

ego audenti.

dreæ, significat verum gladium Praefectorum Ecclesiæ. Spiritusque sancti qui gladius (teste Paulo) est verbum Dei.

Non qua super terram.

Alimentum spiritus panis est caelestis, seu Sacramentum corporis & sanguinis Christi, sub typo manæ præsignatum; quod in cibum Israëlitarum olim è caelo demissum est. Symbolum hoc à Reverendissimo D. Cardinale Turnonio usurpatum.

Exod. 16.

Ab insomni non custodita Dracone.

Nequidquam aduigilante dracone Hercules ab horto Hesperidum rapuit aurea mala. Quibus virtutes passim, & clara facinora intelliguntur. Quo Emblemate vititur R. D. Cardinal. Ferrariensis.

Ne

Non quàm diu, sed quàm bene.

Cultrum Philosophicum à D. Thoma Aquinate plerique asserunt fuisse fabrefactum, sed diuturna astrorum observatione, talem confectum vi siderum, ut incidem per medium secaret. Arguendum ex hoc, non esse rebus ritè perficiendis spectandam temporis moram, dummodo ad amissim omnia transacta sint. Vnde Suetonius Augustum Cæsarem dixisse scribit:

Sat citò; si sat bene.

Suet.

Qua

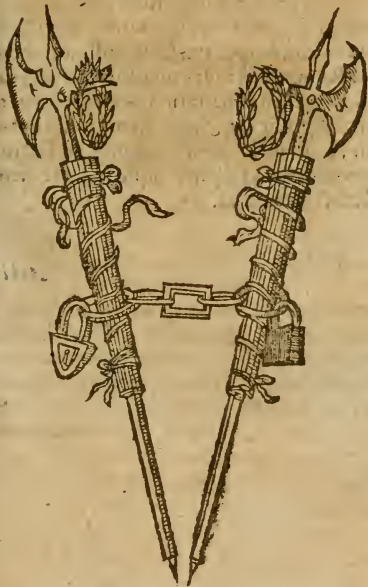
4. Reg. 2. Prophetam Heliam corpore & anima
 igneo curru per aethera sublatum legimus:
 eadem metaphora veri adoratores in spiritu
 ac feruenti meditatione caelosque sursum
 conscendunt. Quo fit, ut credamus pia pe-
 ctora amplissimis, diuinisq̄. solatiis ditari,

& r:-

& recreari. Alludit & Ouidius eò, Pythagoras mentionem faciens in hæc verba :

*Mente deos adiit, & qua natura negarat
Visibus humanis, oculis in pectoris hausit.*

Hoc Latio restare canunt.

Laureolis quondam & corollis virga
 rumque fascib. instructi quidam Romano
 Consules anteibant hastati, hoc spectaculo
 significantes triumphos nobilissimæ Italiæ,
 & vniuersum orbis imperium, ac Romano:
 laudem & summam dignitatem conciliasse
 sibi summa prudentia, & cōcordia, & amore
 erga Rempub. At vero quæ spectantur vin-
 cula, & cathenæ, hastarum libertatem coër-
 centes, significant, seruitutem & captiuita-
 tem, quibus exinde seditionum ac factio-
 num maleficio turpiter vsque in hunc diem
 labefactatur Italia.

Arbi-

Arbitrij mihi iura mei.

Priscis Alanis & Burgundionibus, necnon Methodio
Suevis (teste Methodio) mos fuit signis
militaribus præferre felem animal carceris
impatiensissimum. Quo Symbolo arbi-
trij, ac libertatis appetentiam suam insi-
nuabant.

E: *Mibi*

Mihi terra lacusque.

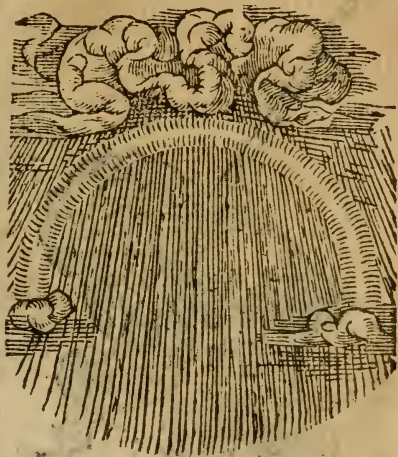

Dion. Imperatori Augusto tanta fuit Mæcenatis auctoritas, ut illi maris terræque gubernacula committeret. Quamobrem hic pro suo Emblemate ranam figurabat. Nisi fortitan aliàs id in Syriphiar. ranarû quæ, Plinio auctore, mutæ sunt; significationem faceret. Hoc enim pacto rurum, velatumque secretum, ac fida taciturnitas representari potest. Quæ virtus ipsi adeo Mæcenati familiaris fuit, ut hunc eo nomine Augustus ipse non parum veneraretur: non minus eiusdem aduersus inuidiosa scommata odium admirans.

Plin.
Batrop.

ΦΩΣ' ΦΕΡΟΙ ΗΔΕ ΓΑΛΗΝΗΝ.

Id est. E-
lux ser-
nitatis
adfert-

» Serenissima Francorum Regina Catha-
rina Tridem caelestem, certissimum splendi-
da serenitatis, ac tranquillae pacis signum
pro Symbolo usurpat.

E 2. 1718. yls.

Vltorem vltiſcitur vltor.

Eroffard. Carolus vi. Galliarum Rex dum animo
indulget suo in viciscēda Oliuerij Clifsonij
Conne-

Connestabilis sui causa aduersus Petrum Craonium, in faustum ex omni ne finem consecutus est. Quod & vsuuenire certum est iis qui præcipiti libidine in vltiones procliuiores sunt, præsertim in causis aliorum. Instruxerat is exercitum in Britonum provinciam, de Duce pœnas sumpturus, quod Craonianæ causæ patrocinaretur. Faciente igitur illo iter per saltum Mansensium, siue Cænomanorum, occurrit sub medium duarum arborū vir quidam incognitus, paupertatem præ se ferens, arreptumque campo Regium equū, Regemq. sistit, sic locutus aperte: Ah Rex, vltia ne pergito, sed potius redito: es enim à tuis venditus. Quæ res supra modum Regem ipsum territauit, atq. adeo commouit, vt metu totus expalluerit, horroremq. infremuerit: huc etiam eo malorum accedente, quòd vehementer adhuc iuuenis ac rerum imperitus esset, valetudinarioque, & febrili corpore. At verò exercitus Præfecti, confirmâtes Regis dubiam sententiam, audentius pergebant. Egressos memoratam siluam sequebantur æstuantem Regii pueri duo, quorū alter cassidem Regiam, hastam alter militarem manu gerebat. Hoc autem dormitante, in caput illius qui cassidem fe-

rebat, Regia læcea excidit, Eo strepitu Rex,
 ac spectro hominis illius ignoti adhuc per-
 turbatus, fremebundus subsiliit, ac furenti
 similis ensem vibrat, nulloq. suorū ordine,
 rationēue habita, velut inter medios hostes
 feriens erumpit in hæc verba: agite, agite.
 perditite proditores. Regiis pueris fuga sibi
 consulentibus, sensit vim tragœdiæ Regis
 frater, Aurelianorum Dux, nō procul à Re-
 gio latere subequitās, quē ipse Rex summo
 impetu, ac vibrato mucrone, sic aggressus
 est, vt nisi Ducem celeritas fugiendo libe-
 rasset, de vita periclitaretur. Tandem labore
 fatigatus Rex, equusq. ad ingentes concur-
 siones fatiscēs ab equite quodam sistitur, &
 ad Cænomanos leniūs reducitur, animo vs-
 que adeō consternatus, vt valetudinē despe-
 ratam præ se ferret. Quo factū est, vt ea mi-
 litaris inchoata expeditio cessaret, exerci-
 tusq. solueretur. Postquam verò in Regiam
 venit, factus est Rex solito debilior, adeoq.
 in posterū intermittenti recurrentiq. phre-
 nesi obnoxius, vt ea res miserabilis admo-
 dū fuerit, & ex ea infelici expeditione ma-
 gnum certè infortunium accesserit ipsi re-
 gno, quod vel in hunc vsque diem persen-
 tiscit vulnera seu vestigia tantę calamitatis.

Colli-

Colligavit nemo.

Exstat etiamnum π rea moneta Augusto
Cæsari inscripta, in cuius altera parte typus
est Crocodili palmæ arbori adligati, addito

E 4

Pro-

Prouerbio: *Col. nem. id est, Colligauit nemo.*
 Quo Symbolo indicare Cæsar voluit, ne-
 minē ante ipsum de victa Aegypto trium-
 phasse. Quippe Aegyptum refert Crocodi-
 lus solus in flumine Nilo (cuius exundatio-
 ne Aegyptus fœcundatur) repertus. Præ-
 terea verò impositus palmis est Crocodilus,
 quo spectatores admonitos faciat, per Aegy-
 ptum ab Augusto pio Principe triumphos
 ductos, cuius victoria & pace parta, velut
 pluuial: solatio, & beneficio recreari Aegy-
 ptum portendit. Denique Augustum ad-
 uersus Antonium & Cleopatram clarum
 præualuisse hoc Symbolum significat.

Lates

Latet anguis in herba.

Dū legimus flores, & humi nascētia fraga,
 tam accuratē à colubro nobis cauēdum est,
 quā is faciliē nos mortifero veneno suo peri-
 mere potest. Sic & speciosis ac plausibilibus

aucloribus libriſue legendis vigilandum, ne
in abſurdas aut minus æquas ſententias,
opinioneſue incurrentes, animorum iacura-
ram faciamus.

Labuntur ni-
ſenacius

tidis, ſcabriq;
hærent.

Vt mu-

Ut muscæ à læuibus locis veluti speculis
 delabuntur, a speris & cauis insidēt: sic pro-
 spero rerū statu facillimè excidere solemus,
 cum in aduersis nos utcunque sustineamus,

Plutare.

Te stante virebo-

Reue.

Reuerendissimo Cardinale Lotharingo
Cluniacensem Abbatiam suam nouissimè
ingressuro pro cœnobij valuis erectum erat
ip̄ius Emblema, videlicet, Pyramis in sum-
mo apice nouilunium ostentans, & ab imo
ad summum vsque viridanti hedera cincta,
ac subsequētib; his Gallicis versiculis
circumsculptis adornata:

*Quel Memphion miracle se haussant,
Porte du ciel l'argentine lumiere,
Laquelle va (tant qu'elle soit entiere
En sa rōdeur) tousiours, tousiours croissant?*

*Quel sacre saint Lierre grauissant
Iusqu' au plus haut de cette cime fiere,
De son apui (ô nouvelle maniere!)
Se fait l'apui, plus en plus verdissant?*

*Soit nôtre Roi la grande Pyramide,
Dont la hauteur en sa force solide
Le terme au ciel plante de sa victoire:*

*Prince Prelat, tu sois le saint Lierre,
Qui saintement abandonnant la terre
De ton soutien vas soutenant la gloire.*

Quos quidem Gallicos versus vtcunq; La-
tinè sic vertere liceat:

Heus, nona qua Lector Memphitica pyramis Ouid.
isthae,

Cornua qua Phœbes vertice clara gerit,
Phœbes continuo crescit qua tempore, donec
Nocte suum tota fundat ab orbe iubar?

Et sacra quid sibi vult hederæ hac serpensq;
ligansq;

Pyramidem, summum hanc culmen adus-
que petens:

Illius & nixu fulcrum sibi conficit arctum,
(Mos nouus) & circum hanc undique tota
virens?

Pyramis hæc est Rex, qui Maiestate verendus,
Vel posuit summo clara trophæa Polo?

Ast hederæ hac sacer Antistes, clarissime
Princeps,

Tu fueris iusta cum ratione mihi:

Nam tua que virtus, planè mortalia linques,
Ipsius laudis sustinet ipsa basim.

Inter eclipses exorior.

Prægrandis
& magnifi-
cus ille cra-
ter aureus
Delphini-
Regij, pri-
scum illum
Apollinis
corui crate-
rem, quem

iam lucida
sidera relatum
Poete fabulã-
tur, mihi re-
ferre videtur.
Ceterum In-
scriptio seu
additum A-
pophthegma
ad felicem eius
natalem trahi potest.

*Talis quidem est interpretatio Paradini.
Atqui ego ad paternã, qua est: Donec totum
impleat orbem, alludere voluisse putauerim.*

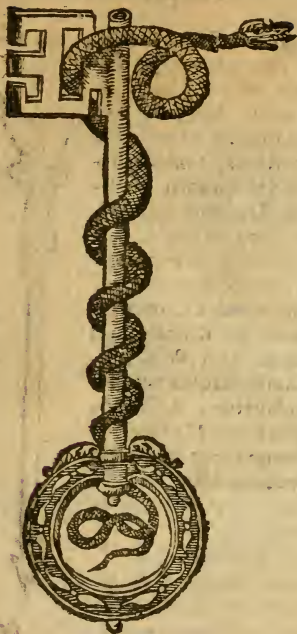
Fide-

Fiducia concors.

Exercitus Romani Imperij anteibant signa expansam palmam hoc typo ostentantia. Videas & hoc passim tum in numismatibus antiquis, tum in illustri eo antiquitatis monumento. Designat igitur signum hoc vetus beneficium seu manum Concordiæ cuius conspicitur effigies, mox ipso limine Commentariorum de Romanorum Republic. quos Wolfgangus Lazius sedulus verustatis indagator, Romanorumque Regis Medicus, & Historiographus in lucem iam recens edidit.

Sciti

Scilicet is Superis labor est.

Non

Non procul à valuis ædiū Lacedæmonij Senatoris Leontychidæ, clavi sese olim serpens viuis circumuoluerat. Relatum hoc ad augures, ac diuinatores, prodigium esse apud Senatorem contēdebant. Quibus ille sic inquit: Mihi profectò haudquaquam res prodigiosa videtur, si clavi sese sinuosus anguis implicuerit: sed è contrario potius, si clavis serpenti sese circumuoluerit, ostentum haud dubiè fuerit. Hoc lepido ioco prudētissimus Senator eorum stultæ illosit superstitioni. Qua certè vel in hunc quoq. diem infecta est nimia vulgi credulitas circa nonnullas interdum res quæ casu, etiam quamlibet naturali, modo tamen insolito, oriuntur: cùm sint, inquam, si propiùs exquirantur, naturæ planè consentaneæ. Denique huiusmodi superstitionibus adesse videtur aut præposterum iudicium, aut inconstantia fidei: quæ humano captui plerumq. deprauatis traditionibus talem corruptelam inducit.

Horrent commota moueri.

Exasperari, fumantisque vrſi ſanctia,
 neuiquam eſt prouocanda: quemadmo-
 dum nec hominis ira perciti maleq. affecti;
 indignantiſque animus, à quo nil niſi peri-
 culofum, & exitiale poſſit exſpectari, haud-
 quaquam eſt irritandus:

Si ſciens

Si sciens fallo.

Populus Rom. positis armis, pacem facturus cum hoste, solemnem, eamque firmam Fl, Blod. his cæremoniis statuebat, ut is penes quem facta fuerat cum hoste transigendi potestas, suam silice, saxoꝛue feriret, proferens hanc sententiam:

Quod porco huic contingit, contingat mihi si sciens fallo.

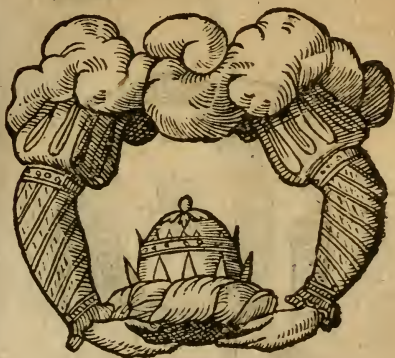

Strabo.

Polyeratis Samiorum Tyranni tanta fuit secundis rebus fortunæ aridentis cum perseverantia successus, ut eam vel minuere, vel immutare aliquando tentauerit: sumtuosissimo nimirum annulo in mare proiecto. Qui tamen ipse in cuiusdam à piscatoribus capti piscis ventre repertus est. Quod obfactum Persarum Sarrapa Tyrannū hunc postea interceptum, & apprehensum, suspendi miserique strangulari iussit. Sic blandimenta fortunæ (quæ mundus hîc passim pro felicitate ducit) nec certa nec constantia sunt, aut

aut diu mansura: & quò fulgentiora appa-
rent, eò ferè faciliùs, ac celerius, quemad-
modum & natura fragile vitrum, laeduntur.

Ecquis emat tanti sese dixiters?

Meminit Valerius Maximus Regis cuius-
dam, qui, cum illi esset oblatum diadema,
restitit paulisper, priusquam in caput pone-
ret, & meditabundus in hæc verba prorupit:
*O nobilem magis, quàm felicem panem, quem
si quis penitus cognoscat, quàm multis solici-
tudinibus, & periculis, & miseriis sit refectus,
ne humi quidem iacentem tollere vellet.*

ValMax.
lib. 7. c. 3.

Communis quo minus.

Lace-

Lacedæmonius quidam olim à nonnullis ideo pusillanimitatis notatus, quòd in scuto depictâ haberet muscam, eamq. vulgari non maiorē, quasi hac indicatione pugnam subterfugeret, & iastat muscæ nollit ab hoste palâ videri, respondit: Quin imo ego comminus hostem excipio, & sic adior, vt quamuis pusillum sit signum, possit vel ab hoste cognosci.

Transfuadit pasta veruenum.

Sunt quidam à deo deprauati, atq. natura contumeliosi, vt atrociſſ. quibusq. virulentarum linguarū percipiendis calumniis delectentur, quo postmodū, si quēquam ab iis insectari cotingat, eū ipsum durius pungāt, atq., si possint quidē, in xore ad necem adigant. Quæ in re illi ipsi imitātur vespas, quę

serpentem auiditate summa depascentes,
aculeos suos venenatiores, ac proinde acce-
pta ex iis periculofiora, lataliora que vulne-
ra efficiunt.

Celsa potestatis species.

In Pompei Magni sigillo annulari (in quod Iulius Cæsar illo interempto ad se allatum incidens, amariùs fleuit) Leonis ensem vibrantis cælata erat effigies, scribente Plutarcho, in arduæ forsitan & magnanimæ signum expeditionis.

Prostituli elegantia.

Sapiens noster in Prouerb. suis comparat porco in rostro anulum aureum gestanti mulieris prostitutæ decus.

Pro. 17.
Circulus
aureus,
&c.

F 5

Ardus

Ardua deturbans vis animosa quatit.

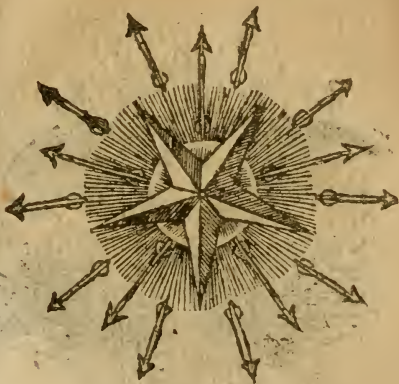

Ad difficiles res, & arduas superandas, summa industria, labore, ac diligentia opuse sit: aquilæ videlicet exēplo, quæ dum ceruum adoritur, in eius cornua sese coniicit & conquassat, puluereq. (quem plumis suis prius ad hanc rem congerit) ita huius oculos opplet, vt tandem de rupe aliqua, vel montis altiss. iugo sese ipse præcipitem det.

Vias

Vias tuas Domine, demonstra mihi.

Pfal. 24.

In quarta ea triremi, quam Cæsari ad eius expeditionē Tunicicam Andreas Dotius, Imperii Admirallus fabricari iussit, radiantis sideris, & vndequaque velut per gyrum sagittis emicantis simulacrum erat, in continuam diuini ductus, & potestatis in hac expeditione implorandæ admonitionem.

Vnicla

Vnica semper auis.

Quemadmodum Phœnix semper vnica,
 sic optima queque & pretiosissima sunt in-
 uentu difficillima. Vsa est hoc Symbolo Se-
 renis, Heroïna D. Helionora ab Austria,
 Francisci Galliarum Regis vidua.

ΑΠΛΑ.

Id est.
Non falsus
lax.

Ende

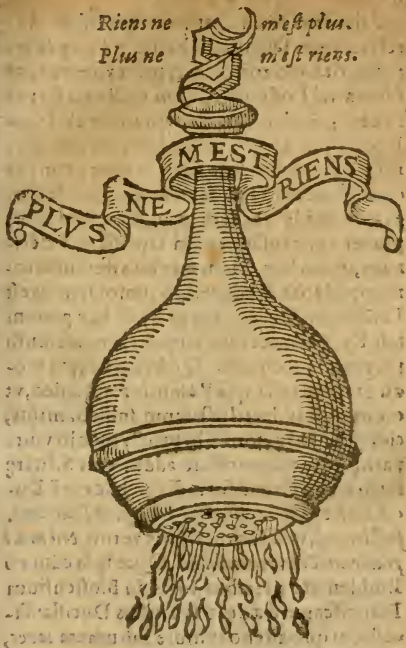
Ensis bellicus Gallicus in armata manu
cum adscriptione Α Π Λ Α Ν Ω Σ hodie lo-
co symboli domino Connestabili, fidem
significat.

Riens

Riens ne m'est plus.
 Plus ne m'est riens.

Id est.
 Nil mihi
 prater-
 ca, Pra-
 terea mi-
 hi nil.

Valen-

Valentina Mediolanensis, quondam Au-
 relianorum Ducissa, habuit certè quo sum-
 mam vitæ mœrore & lacrymis expleret: tum
 ob mariti Lodouici, Caroli vi. Regis fratris
 necem; tū ob infortunatam illam eiusdem
 Regis (cuius supra in Emblemate eius me-
 mini) phrenesim suis horis recurrentem, in
 qua cōstitutus, suorum neminem, ac ne Re-
 ginam quidē vxorem propriā agnosceret,
 præter hanc ipsam vnam Ducissam Valēti-
 nam, quam hoc etiam morbo affectus loto-
 rē appellabat. Vnde vulgò rumor sparsus est
 Insubrium Dūcem, huius Valētinæ patrem
 ipsi Regi veneficium aliquod seu fascinum
 propinari proctrasse. Quā famā supra mo-
 dū grauatē tulit ipsa Valentina, atq. adeo, vt
 omnis solatij loco luctuumq. subleuaminis,
 clepsydra irrigatoriā sibi pro Symbolo vsur-
 parit, super cuius orificio addita erat S. literæ
 forma, significans fortassis de hac eadē Du-
 cissa hæc verba: *Solā sape sese ipsam sollicitari,
 suspirareq.*, vnā subiūctis his verbis: *Nil mihi
 prætereat: Præterea mihi nil.* Quæ ipsa cum eo
 Emblemate pluribus locis in Blossensium
 Franciscanorū æde, tū in ipsius Ducissæ sa-
 cello, in quo a heno tumulo inhumata iacet,
 eum eiusdē ædis ipsius chori circumquaque
 vestibulo descripta conspiciuntur.

G

Remiss

Remus ardens ac flammatus, Symbolum Gallici Admiralli Andreae Laualli fuit. Quod spectatur in suburbio oppidi Melunensis. Estque feruentis & officiosi in Regem, patriamque zeli indicatio, præsertim verò in suscepta per Oceanum nauali provincia.

Fata viam inueniunt.

Laby-

Labyrinthi Symbolum, quod Boisdelpini Dominus Ambrunensis Archiepiscopus usurpat, significare forsitan potest, nos ad viam æternæ vitæ inueniendam à Dei gratia duci, ea sanctorum illius præceptorum velut filum nobis ad manum exhibente. Quod semel arreptum perpetuò insequentes, à periculosis aberrationibus horrendum mundi huius anfractum diuertamus.

Quid non mortalia pectora cegis?

Cleopatra grauitè ferens, & indignans,
 Plin. M, Antonium toties amorem suorum pe-
 riculum facere, quodam olim in conuiuio,
 siue quo huic de se in posterum occasionem
 præberet non amplius diffidendi, siue aliam
 ob causam, voluptuose admodum & prisco
 more delitari cepit: variis nimirum quo-
 rum erant veneno perlitæ frondes, florum
 corollis. E quibus capite gestatis plexas,
 atq. contritas aliquot in eius pateram con-
 iiciebat, illi persuadēs, vt ebiberet. Verum
 enimverò dum id facere tentaret, admota
 manu sic iussit: Ah anime mi Antoni, ego
 certè ea sum, quæ, si absque te viuere pos-
 sem, tibi hoc ipsum, quod curiosis tuis ten-
 tamentis formidare videris, iustam nunc
 efficiendi causam, & occasionem habeo.
 Atque hinc quæ mulieris impudicæ auda-
 cia esse queat, cognoscere est.

In sibt.

In sibilu aura tennis.

Melancholiæ Musica
 ex natura sua inimica
 est, atq. hinc furorem ex
 vehementi melancholia
 natū sedare valet. Quo-
 circa & grauedinem ab
 atra bile flegmatibus ob-
 ruta suffocataq. manan-

tem excitare potest. quo morbo retulit quidam vidisse aliquando sese quendam affectum, atq. ad eò consopitum, & indormientem, ut ab eo ne verbū quidem extorqueri potuerit, præterquam lyra personante, ad cuius symphoniam, caput arrigens, ridebat, ad quæsitāq. respōdebat. Quæ res argumēto est, non parvam esse cum anima Musicæ af-
 4. Reg. 2. finitatē. Quod & ipsum liquidò nobis Heliseus Propheta demonstravit, dum ad spiritum suum Propheticum reuocandum, atque pro populi sui, extrema siti pereuntis, remedio ad Deo supplicandum, sibi citharædum accersiri iussit: atq. ad hunc modum quod precibus suis, supplicationeq. postulabat, à diuina clemētia impetravit. Iam verò con-
 1. Reg. 17 summatu lyricen ille Dauid an non Saulis Regis animum maligno spiritu agitatam cōsolabatur, & refocillabat cum huic, quàm diu citharam ille pulsaret, infestus esse malignus spiritus desineret? Symphoniaca hæc proinde Musica diuini quiddam obīnet, cū non tantūm ægris corporibus valetudinem restituat, verum etiam animam ad contemplationem erigat, eamq. cōsolētur, & quasi cælicam efficiat. Quocirca & dæmonibus ipsis, qui certè sunt aliud nihil,
 quàm

quàm desperatio, animi contractio, terriculum, pertinaxq. desolatio, inimica est. Denique vt in Musica ex vocibus differentiis concors symphonia conficitur, ad eundem modum & ex contrarię naturę, morumque hominibus vnanimis fieri consensus, & concordia, Deo ipsi præ ceteris rebus vniuersis accepta, conseruari potest.

Finem transcendit habendi.

Improba Caliphe Baldacensis, Mahometicę Legis summi Pontificis avaritia infelicem ei peperit exitum: hunc enim prælio captum pro sua insaturabili auiditate Tartarorũ Princeps Haalon tractari iussit, nimirum vt eduliorum loco præter immanes, atque auro plenas lances, & vasa nihil apponeretur, ei que, quoties hæc afferrentur, à ministris in hæc verba insultaretur: Accipe, ede, quod maximè semper cupisti amari, accipe & te saturato.

Non cadit in quemquam tantum scelus?

Sic

Sic luerunt innocentes adolescentulæ patris sui Dionysi, Syracusani tyranni iunioris commissa facinora, Locrenses enim, patre Dionysio è regno deturbato, scuritiam illius vleiscentes, obstupratos ciuium suorum filias & coniuges, tenellas adhuc virgunculas illius filias quibuslibet stuprandas permiserunt: demum nulla innocentia ratione seruata, sed Barbarica truculentia adactis in vngues manuum aculeis inaudito dolore vsque ad mortem persecuti sunt.

Cæsar.

G. S. Pressa

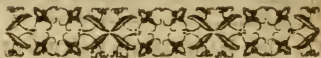

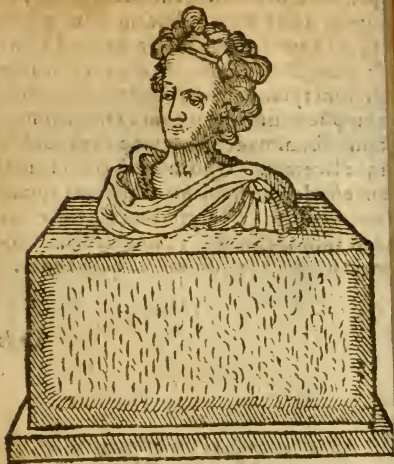
Pressa est insignis gloria facti.

Nicomediæ olim Imperatoris Iuliani
Apostatæ Christianis scholarum vsus, &
omnem circa Rempublicam administra-
tionem interdicens sanctio publicè edita
est: quam Diuus Iohan. Martyr, Christianæ
religioni tyrannide quavis, omniq̃ gene-
re suppliciorum magis cum exitio coniun-
ctam esse animaduertens, propalam auulsit,
atque lacerauit. Quo facto docemur, nul-
lam esse debere humani commenti quan-
tamcunque etiam interminationem vsque
adeò formidabilem, vt conscientiam no-
stram nutare, aut dissimulare quid cogat.

Cedo

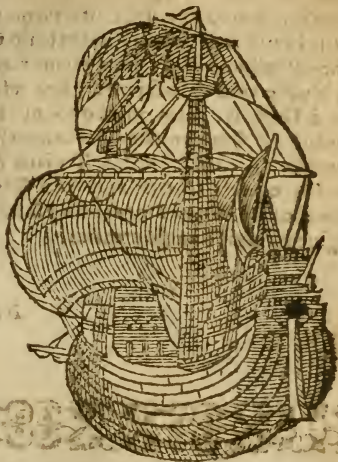

Cedo nulli.

Termini, Romanorum Dei, qui ne Iou
quidem ipsi cessit, effigiem Erasmi Rot. pro
Symbolo usurpabat. Quam rem illi Carba
ialus Franciscanus vitio vertit, eidem impro
peras, ac obiciens id ab Erasmo nimis quare
arroganter factum, utpote qui nemini mor
taliū doctrinā cedere vellet. Tamen si ea
quo-

quoque sententia de morte, ultimo extremoque omnium termino, quem nemo unquam subterfugere valeat, accipi possit. Quo responso ipsi Carbaialo satisfecit.

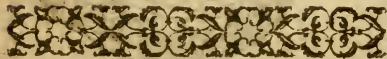
En altera qua vehat, Argo.

Fuit priscis sæculis Franconum, siue Fran-
corum gens naualis, & naualis artis exercita-
tissima.

Latin. rissima, si Latino Pacato, Sidonio Apollinari,
 Pacat. ri, ac Beato Rhenano credimus. Placuit quae
 Sid. A. genti, ut quacumque sibi regione urbis con
 pollinar. denda locum sedemque sibi deligerent, e
 B. Rhen. suo nautico honori & antiquitati convenien
 Symbolum navis amplissimae dicaretur.
 Quod quidem ea sorte insignita incompa
 rabilis Parisiorum Lutetia sibi vetusto no
 mine vel in hunc usque diem etiam vindic
 Method. cat. Neque verò absurdum est, hoc ipsum
 illos à Gepidis, idem antea quoque usur
 pantibus per Germanicum Oceanum clari
 mutuassee: natione fortassis Troiana & à
 longinquo mari illuc delapsa post Troiae
 subversionem. A qua Francorum Nobilitas
 originem traxisse vulgò creditur.

Inspice.

[Faint, illegible text or bleed-through from the reverse side of the page.]

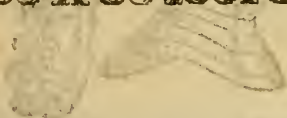
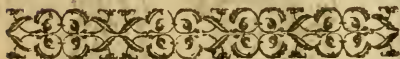
Inſperatum auxilium.

M. Valerius Romanus cum Gallo quodam aduersario monomachia dimicās olim inſperato auxilio vicit: utpote in cuius caſidem corpus inuolans, eiq. inſidens, ita hoſti oculos

Lilius.
Plin.
Gellius.

oculos vellicarit & obfuscarit, vr̄ à Valerio tandem superatus sit. Vnde Valerius hic ab eo cornu Coruinus etiam cognominatus est. Quamquam si victoriám ipsam spectes, non eam sibi virtute propria, sed diuina prouidentia vindicare possit. Nihilominus tamen eidem Coruino ab Augusto Cæsare statua erecta est, cui coruus in galea sublimi sederet, in huius facinoris monumentum.

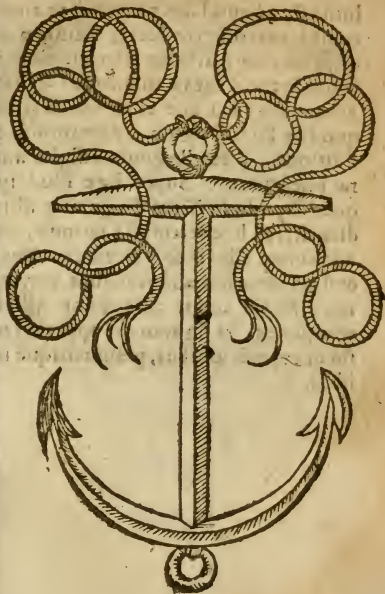
Tutur

In Valerius Romanus cum Gall. pro.
 Nam aduersus Romanos in Hispania
 in bello auxilium dedit. Quod
 in eorum rebus. Quod in eorum
 rebus.

Tutum te litore sistam.

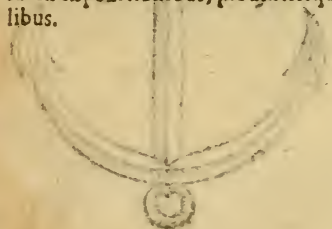
H

Ancho

Heb. 6.

Appian.

Anchoræ Symbolum huc adscriptum in signum spei salutis nostræ in Saluatori N. Iesu Chr. qui certiss. ac extremum asy lum est, ad quod nos perpetuò in angusti constitutos cõfugere decet, Verùm quidem est, olim eam Anchoræ inscriptionem à Seleuco Syriæ Rege in annulo suo sigillatori vsurpatam, sed hoc ea de causa tantum quòd ex Divinatorum; Augurumque definitione, illius Regnum effigies anchoræ præfagierit. Super hæc illud ipsi quoq. Symbolũ Titus Imperator sibi vindicavit, sed hoc etiam alia ratione, quem admodum alibi postea dicemus. Denique & illud idem sibi adscripserunt, atq. etiam num hodie adhuc adscribunt Admirali complures, in signum (vt apparet) officii sui in expeditionibus, prouinciisque nau libus.

21

Quò tendis?

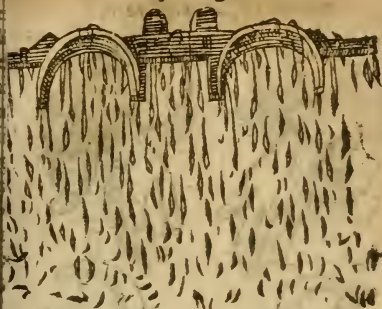
H 2

Præter

Præter alia quæ secum lingua trahit in
 Rec. 3. commoda, D. Iacobus eam prædicat ven-
 no tinctam, & mortiferam, gubernacu-
 nautico (cuius ductu totius navis moles re-
 gitur) illam conferens. Quæ quidem sci-
 tētia cum Biantis de eadem opinione con-
 cōrs est: ut qui Tyranno Aegypto Amat
 qui ei integram feram immolatam hac legē
 transmiserat, ut eiusdem quod deterrimus
 probatissimū esse censeret, sibi remitte-
 ret, solam linguam remiserit. Cū igitur
 tanti momenti sit ea corporis particula, ni-
 mini mirum videri debet, quòd septis,
 quasi valvis duplicibus eam natura repre-
 sentat: quarum patefactione, citra prudenti-
 rationisq̄ arcem illius, atq. vim modera-
 ris consensum, fruisi non debet: aliàs v-
 absq. præmeditatione lingua excurrit, ho-
 renda res est transitus huius vestigium, pe-
 riculosusq̄ ac infaustus exitus.

Putrefe

Putrescet iugum.

*Computrescet iugum à facie olei, scribit
 saias libertatē spiritus per aduentū Christi* *Esai. 10.*
stituēdam, vaticinatus. Per quē adoptio-
is ac Dei filij, & heredes, in Dei charitate,
preceptorumq. obseruatione augetes,
ineroso illo iugo legali & à seruitute laxan-
tr. Quandoquidē hoc Spirituali Iubileo, cō-
ij delictorū absolūtur, debita remittun-
tr; proscriptis & extorrib. in patriū solum
reditus conceditur, hæreditasq. restituitur,
ruis, hoc est, peccato vānūdati seruile iu-
ū illud excutitur: idq. beneficio Iesu Chri-
sti, veris. olei, & vnguenti misericordiæ,
acritatis, & gratiæ.

H 3

N 6

Nec fas est, nec posse reor.

Non qui vinculis ferreis, carceréue detinetur, sed qui vitiis, & sceleribus involuitur, captivus est iudicandus. Quamquã enim in Herodis carcere duplici cathena vincus servaretur Petrus Apost. suppetias illi tamen angelo ferente, ab illius manibus eadem cathena excidit, quò is per ostium ferreum, Divina voluntate (quæ humana, quantumvis potenti machinatione vel conatu præpediri neque potest neq. debet) tum vltro patens, euaderet.

Semine

Semine ab athereo.

Eadem terra quę Core, Dathan, & Abiron NUM. 16
 factiosos, & Aaronici sacerdotij, diuiniq̄ue & 17.
 ministerij perturbatores absorbuit, id ipsum
 diuinitus in Leuitica tribu, ac non citra
 mysterium comprobauit, dum inter ceteras

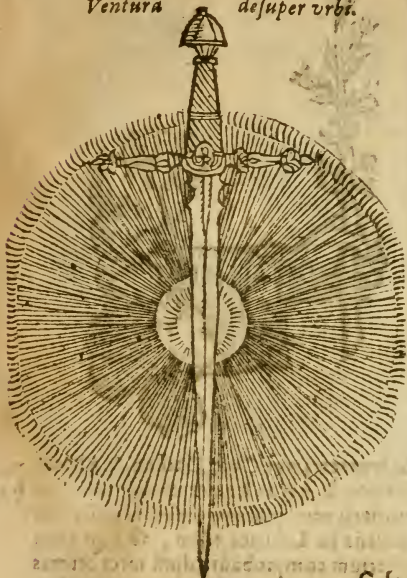
H 4

Isra-

Israëlitarum tribuum virgas in tabernaculo
 Domini erectas postridie vna Aaronicager-
 minans, ac florida, necnon & amygdala
 proferens apparuit.

Ventura

desuper urbi.

Casa-

Calamitosa Hierosolymitanæ vrbis sub-
 iersio post Christi Domini passionem à Ioseph.
Egesipp.
 Romanis facta, compluribus portentis cer-
 tò ante indicata est: præsertim verò comati
 sideris in medio igne ad formam rutili en-
 sis apparentis, totoque anno etiam supra
 templum Hierosolymitanum immoti con-
 sistentis: veluti signo, diuinam iram de Iu-
 daicæ gentis impietate per ignem, ac san-
 guinem futuram supplicium. Quod &
 ipsum non modò contigit, verùm etiam
 cum vsque adeò rabida fame, vt eius adacta
 violentia non defuerit infelix mater, quæ
 proprium filium manducarit.

H 5

In

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

In utrumque paratus.

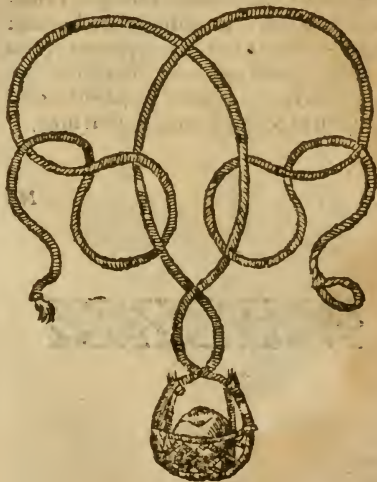

2. Esdr. 4

Israëliticus populus à suo è captivitate
 Babylonica reditu, ob continuas hostium
 depopulationes, altera manu arrepta trulla,
 Hierosolymitana mœnia reædificare, alte-
 ra strictū habere gladium coactus est. Quæ
 res mysticè Christi Ecclesiæ ministros præ-
 figurabat: ut qui ad erudiendos ignaros, &
 restituēdos errantes in Fide (qui veræ tuing
 sunt) tum sedulò huc vacare teneantur, tum
 etiam

etiam præterea semper ancipiti gladio verbi Dei aduersus periculosos, & capitales hostes (qui vitia sunt, & scelera) magnanimè depugnare.

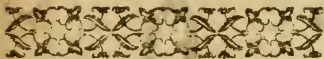
Vindice fato.

Simplex

Reg. 17

Simplex adhuc, & pusillus opilio David, verumtamen armatus cælesti gratia, cum formidabili gigante Goliath monomachiã inire non dubitavit; ac non quidem Saulis Regis vsus armatura, sed contentus funda, filicibus quinque limpidis, & pedo, formidabilem alioquin hostem stravit & de eo triumphavit. Ad eundem modum, vt metuendum illum, & periculosum humani generis hostem diabolum superemus, sola nobis fidei constantis arma, fidelisque spes & constantia in passionis Saluatoris nostri Iesu Christi & crucis merito, satis sunt.

 Nil

Nil solidum.

In Rom. Pontificum inauguratione, in-
 terea dum de more facellum D. Gregorij
 in quo & plerique Rom. Pontifices inhu-
 mati

mati iacent) Papa declaratus prætergreditur, ipsum præit cæremoniarum magister, gestans arundines, seu cannas duas, quarum alteri sursum apposita est candela ardens, quam alteri cannæ, cui superpositæ stuppæ sunt, adhibet, incenditque, dicens: *Pater Sancte, sic transit gloria mundi.* Quod & ipsum tertio iterat.

Paradin. hic 2. Arundinum meminit, cum tamen in ipsa vna tantum præferat.

Vtrum

Verum lubet.

Clava

Au. Gel. Claua bellica oliuæ ramusculo circumli-
gata tam pacis, quàm belli Symbolum ii
exhiberi potest, quibus tam huius, quàm
illius optionem deferimus. Quod & ipsi
olim Antiqui caduceo vnà cum hasta con-
iuncta figurabant, veluti Romani ipsi Car-
thaginensibus: aut certè duabus hastis, qua-
rum altera acie chalybea esset armata, altera
addito ligneo tuberculo retusa.

Agere

Agere & pati fortia.

I

Adcò

Luius
lib. 2.

Adeo indignatus est C. Mutius cum pro
Porsena Etruscorum rege qui Romam ob-
sidebat scribam regium interfecisset, ut de-
xtram accenso ad sacrificium foculo inie-
cerit.

Luu

Luu

Luu

I 2

Ara-

Aranearum telis per similes Leges facie-
Val Max. bat Anacharsis Philosophus, quòd muscas,
papiliones, & id genus animalcula exilia
opprimant, grandiora verò volatilia non
irretiant. Quod & ipsum Iudiciis non raro
vsuuenit, dum potentioribus præpostero
fauore indulgent, & in pauperes ac plebeios
duriora sunt,

Tutus

Tutus ab

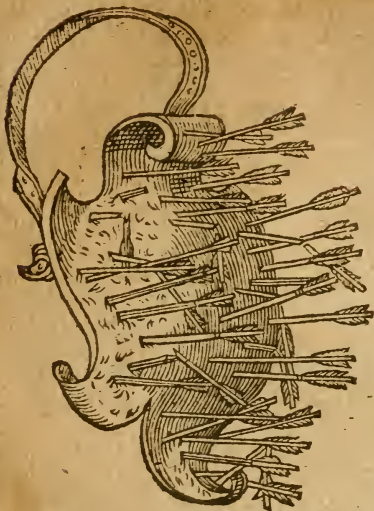
igne sacer.

Lituus, Au-
Romulo prius

neū, in mediis vrbs Romę incendiis haud-
quaquam violatus est, sed in iis omnino
illæsus, & integer repertus est.

guralis baculus, Plutarc.
sceptrum ebur. Val Max.

Parce Imperator.

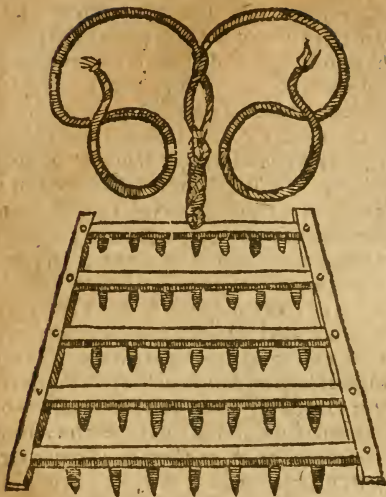
Appian.

M. Scævæ, Iulij Cæsaris exercitus militis
 strenui, in eo certamine quod ad Dyrra-
 chium aduersus Pompeium factum est, di-
 micantis alter oculorum erutus est, corpusq̃
 septies

septies perfossum, & repertus præterea clypeus 120. iaculis confixus, nec non & super hæc (veluti quidem Cæsar ipse refert) eiusdem clypeus 230. locis perforatus: seruata nihilominus ab eodem porta, adituq. propugnaculi cuius defensionem susceperat. Quinetiam idem dum aliàs in Galliis solus aciem sustinet, & cum hoste manum confert, coxa perfossa facieque lapidum iactibus contusa, & casside disrupta, perforato ac è manu elapso clypeo, enseque in varias partes effracto, etiam duplici thorace armatus, magna audacia sese in mare coniecit, natandoque per medias vndas (quas hostium sanguine tinxerat) hoc tandem effecit, vt ad suos rediret. Quò cum peruenisset, vt se armis exsutum animaduertit (quod erat militari lege interdictum) cœpit ad Principem exclamare (non confidens adhuc tot superatis periculis) Parce Imperator: armis priuatus redeo. Atque hæc fuit Scæux virtus, & magnanimitas, per quam præmij loco adeptus est Centurionis dignitatem.

Cæsar.
Sueton.
Valer.

Enertit & aquat.

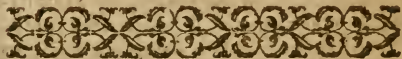
Guilielmus Hannoniensis, Ostreuenta-
 nus Comes, Alberti Bauariæ Ducis filius,
 Hannoniæ, Hollandiæ, simul & Zelandiæ
 Comes, sub annum 1390. militari suo vexil-
 lo pre

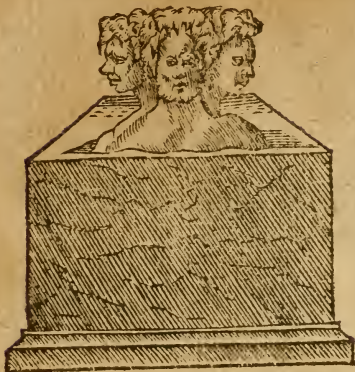

Io pro Symbolo præferebat cratis aratorix
formam auro refulgentem. Quod ipsam
etiam in Christianorum expeditione atque
exercitu ostentatum est ad Barbarix ciuita-
tem Aphrodisium dictam. Quemadmodum
autem glebas, & grumos agrorum proscin-
dit & resoluit rastrum aratorium, ita facile
est bono Principi, legum, & sanctionum
æquitate, ditionis suæ improbos, factiosos,
rebelles, & tumultuarios, quique contra
suam auctoritarem, ac dignitatem iniqui se
opponunt, coërcere.

I 5

Vise-

Ulterius tentare velo.

Blond. Ante Christi aduentum insinuata fuit Paganis, Gentilibus, & Ethnicis veritas mysticæ Trinitatis in Deo, velutiq̃e vaticinio propositus Sabinorū Deus, quē Sanctum fidium & Semipatrem nuncuparūt. Deportatus est autem ab illis in Urbem, a seuerantibus, eum triplicem nomine existere, cū reuera esset vnus. Et si verò Trino illi templum consecratum esset in monte Quirinalli, tamen vnus solius nuncupationem præferebat.

erebat. Tantiq. habitum fuit triplex illud simulachrum, vt summam in iusiurandis auctoritatem obtinuerit: sub quo intelligebatur trinus vnica potestate Deus: Nempe Dius Fidius, qui medius erat. Religiosum sanè fuit Sabinorum genus. Quare & inde nomen iure sortiti etiam sunt. Ceterùm non dubium est, priscas gentes quibus religio fuit carior, ampliolem quoque lucem ac veræ fidei cognitionem habuisse.

Plin.

Αὐτὸ τῆ οἰβειν. 1. à religione, ac Deor. cultu quasi Sebini, auctore Plin. lib. 5. c. 12. Sit. vetò Italicus poëta dictos putat à Sabo. Sic enim habet lib. 8.

— Pars laudes ore ferebant

Sabe tuas qui de patrio cognomine primus

Dixisti populos magna ditone Sabinos.

Plinij tamen opinio, propter eandem vtriusque vocabuli primæ syllabæ quantitatem, verisimilior apparet.

Serni-

Seruitus libera.

Exod. 21. Mosaicæ Legis rigor in seruos habebat,
 Deut. 15. vt qui exactum seruitutis tempus implêsser
 optio illi daretur, aut amplectendæ liberta-
 tis, aut se in perpetuû sub domini ius man-
 cipandi. Hoc si seruus eligeret, herus aurem
 eius subula perforabat: eaq. dicebatur spon-
 tanea seruitus. Eadem deberet esse Christi-
 ani hominis, qui velut liber seruus sub lege
 gratiæ aurem Deo offerat, vt eam Dominus
 capacem & præceptis suis obsequentem effi-
 ciat: amplexandum ab vniuersis summam
 dei be-

lei beneficium. Quod & Psalmista inuuisse videtur eo loco vbi sic habet: *Aures, inquit, perforasti siue adaptasti mihi.* Sunt qui locum Moſis aliter interpretentur: eiusmodi nimirum ſeruitutem ſpontaneam ſignificaffe eos, qui ſe terrenis voluptatibus totos deſtinant, nullam ætatem emendationi ſeruant, nec aliquando in libertatem ſpiritus (quæ eſt ſeruitus per fidem in Ieſum Chriſtum) aſſerere ſe ſtudent: quare & auris illorum perpetuam calamitatem ſignificat.

Etſi ad hunc modum citet locum illum Pſalmiſtę Paradinus, vulgò tamen eundem ipſum hoc pacto legimus: *Aures autem perfecisti mihi, non perforasti.*

Sic

Sic terras turbine perflat.

1. Pet. 5.
Luc. 4.
Luc. 1.

Conditor noster Deus, iuxta diuum Petrum, Iacobum, & Lucam, superbis, elatis, peruicacibus, philautis, & arrogantibus resistit,

sistit, humilibus autem dat gratiam. Atque
 in eo ipsum imitari fulmen videtur, natura
 sua res infernè constitutas degentesque in-
 tactas relinquens, ac sublimiores tantum-
 modo petens: quemadmodum testatur &
 Horat. his verbis:

Horat,

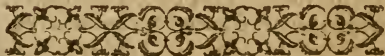
*Sapiùs ventis agitatur ingens
 Pinus, & celsa graviore casu
 Decidunt turres, feriuntq; summos
 Fulgura montes.*

Item & Ovidius:

Ovids

*Summa petit liuor, perflant altissima venti,
 Summa petunt dextra fulmina missa Iouis.*

Vel in

Velinara.

Galeatius Maria, Mediolani Dux, Francisci Sfortiæ filius, in tãtam mollitiem animi & libidinem lapsus est, vt quibuslibet honoratis etiam matronis & virginibus stuprum violentus adferret. Quod ipsum scelus exosum illum vsque adeò suis, & exteris quoque illi subditis effecit, vt tandem illud aliquãdo ei pessimè cesserit. Andreas enim Lampugnanus quidam Mediolanensis Aulicus, adiutus duobus etiam aliis comitibus, grauter ab illo offensus (præsertim verò quòd esset intolerabilis illi oppressio cuiusdam

dam Abbatis fratris sui, quam aduersus hunc Dux idem in ipso cœnobio exercebat) in Ducis necem coniurauerunt. Quam quidem posteaquam animo conceperat Lam-pugnanus ipse, veritus sæpè Principis personam adoriri, vel impetere, ut cuius illum decor, ac forma reprimeret, & stupefaceret, rationem excogitauit, qua in hoc instituto perseuerare, & confirmari posset: nimirum Ducis in tabula imaginem ad viuum exprimi curauit, in quam quotiescumque occur-rebat, mucronem accedens figebat. Ea vsus confirmatusque agendi consuetudine, ingressus aliquando templum cum coniura-tis, Ducem, satellitio alioquin stipatum, quasi salutaturus adoritur, ac ter illato fer-titer in ventrem vulnere, mortuum sternit. Hunc finem miser ille, ac sceleratus Prin-ceps habuit, qui nequaquam obseruabat di-ctum illud Claudiani: *Non sic excubia, nec circumstantia pila, Quàm tutatur amor.* Et re vera Creator noster atque vltionum Deus, nobis amicitiam, atque pacem tanto-pere commendans, haud dubiè quicumque secus agunt, eumque offendunt, vbiq; ac vel ad aras vsque etiam punit.

Cicer. Dionysius Tyr-
rānus, Siciliae Rex,
olim aliquando à
Thraſonico paraſi-
to quodā, Damo-
cle nomine, ob o-
pulentiam, & Re-
giū apparatus im-
modicē ſe laudari,
atq. adeo, vt cum
prioribus vniuerſis
mortalibus felicior-
em prædicaret: a-
nimaduertens, af-
ſentatori ſuo re-

ſpondit ad hunc
modum: Quādo-
quidem, inquit,
omnino tibi no-
ſtrum vitæ genus
placere videtur, ō
Damocles, age, lu-
bétne tibi beati-
tudinem noſtram
experiri ac de for-
tuna noſtra guſta-
re? Cui Damo-
cles: Placet, in-
quit, Here, ſi ti-
bī hoc viſum eſt.

Quo-

Quocirca insterni iubet Tyrannus illi thalamum auro refulgentibus stragulis, erigi abacos instructos argenteis vasis arte & ingenio fabrefactis, tum circū mensas adstare eleganti forma, vestitūve adolescentulos, ad omne Damoclis imperium quasi obsecundaturos. Aderant vnguenta, corollæ, cæteraque odore fragantia: instructa erat mensa deliciis adeo, vt Damocles sibi videretur in summam felicitatem transcendisse, donec iubente Tyranno ensis è laqueari nudus, cuspidè supra verticem assentatoris imminente, pilo equino subtenui impēderet. Ibi admonitus ille, ac præsentè periculo trepidans, ad istiusmodi, quas putarat, beatitudines nauseabat, ac neglecta adolescentū forma, & quidquid esset reliquum deliciarum, aurea vasa, corollas & odores fastidiebat, ac metu plenus supplicabat, vt eiusmodi ludicris supersederet Rex, tam periculosam felicitatem à se deprecans. Qua in re satis expressit Tyrannus, beatitudinem esse nullam, vbi continuus esset merus, & grauiissima extremi exitij angustia; maximè verò si hoc referamus ad vltionis diuinæ gladium, perpetuò supra infelicium peccatorum ceruices fragili, tenuissimoq̃ filo impendentem.

Sati

Heraclitus, Athenienses liberalis naturæ
dotibus contentos esse debere, quodque
summa cum pace, tranquillitateque vive-
rent, si modò prudentes essent, significare
cupiens, vitro aqua pleno farinam manu
iniiciebat.

Vis

Vis est ardentior intus.

Quemadmodum per caui trunci, & aridi medium ignis accensus, non negligendum periculum adfert, ab innato latenter incendio, sic Civitas intestinis seditioibus, & coniurationibus inflammata ob occultiores civium insidias formidabile trahit periculum, cum nec facile paretur remedium, priusquam ingens in Rempub. accedat incommodum. Conferri potest & hæc allegoria occultis amoribus, quos non sine gravi

animorum molestia, & dolore exæstuarè in-
tus, & plerumque perniciem adferre expe-
rimur.

Premitur, non opprimitur.

Reg. 3. cap. 3. Imperator Gaiba (Salomonis propemo-
dum vsus exemplo qui maternorum ani-
morum explorabat adfectus) in iure dicen-
do, cum de proprietate iumenti quære-
retur: leuibus utrimq. argumentis, & testibus:
ideoq. difficili coniectura veritatis, ita de-
creuit, vt ad lacum vbi adaquari solebat, du-
ceretur capite inuoluto: atq. ibidem reuela-
to, eius esset adquem spon te se recepisset.

Magnum

Magnum vestigal.

Erinacius, dum victum sollicitè quæritat, s; quos offendit, fructibus ventrem pascit, non contētus est, sed callidus supinum se volutat, setaceis aculeis in ipsos quos passim offendit fructus confixis, & sub caernas annonæ prospiciēs comportat onustus. Sané suo exemplo, & sedulitate animal nos admonet, haudquaquam satis esse, si agros ampliores possideamus, nisi diligentia & parcimonia utamur. Hic certè prouentus est longè certissimus, & quem imitari potentiores & opulentos conuenit, exemplo à frugalioribus & locatariis ea cura & vigilantia utentibus accepto.

Ingenij largitor.

Præci-

Præcipuum quærendæ subtilitatis & artis incitamentū est necessitas. Quod ipsum exemplo coruus ille, cuius meminit Plinius, satis comprobavit, qui extrema siti laborās, conspicatus vasculum, in cuius imo aqua altius residebat quàm vt exsorbere eam posset, lapillis ordine callidus id tantisper implet, donec quæ in imo fuerat sursum supernataret, ac sic tandem sitim leuaret.

Plin.

Vindicta trahit exitium.

Et

Et qui coniurationis causas suscitant, & qui se socios faciunt, iure & merito pœnas itidem luunt. Accidisse hoc 300. vulpibus à Samfone per sata Philistinorum ad incendium segetum dimissis legimus.

Judicium
cap. 15.

Aequari pariet alta minor.

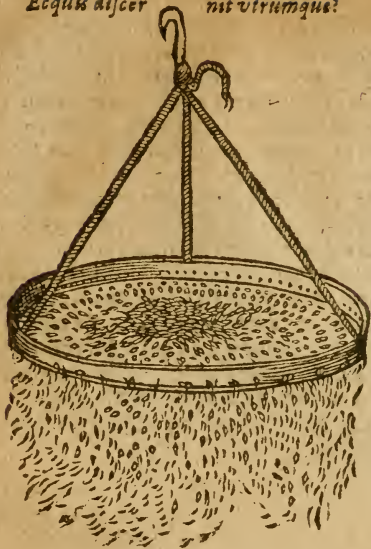

Tar.

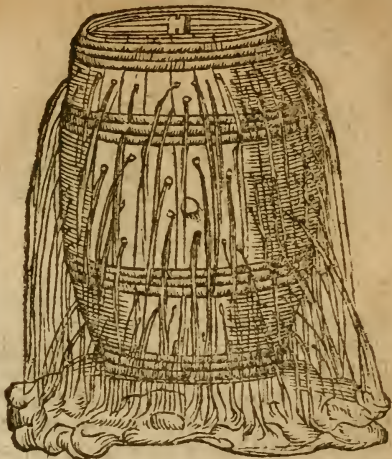
Tarquinius Superbus, clam, & occultè voluntatem suam absenti filio significare cupiens, nec satis tutum ratus consilium aperire nobili quem miserat filius, eundem in hortum suum obambulatum abduxit, vbi singula quæ occurrebant, papaueris altiora capita bacillo detruncabat: hoc factò nimirum intellexit filius, omnino patri placere, vt Proceres, præcipuè Gabianorum (quibus cum patre insultabat, & inter quos astu non mediocrem iam auctoritatem obtinuerat) corripere, extremoque supplicio afficerentur. Atq. hoc inuolucro sanguinariam sententiam figurauit filio Tarquinius, quasi censeret (quantum coniectare licet) Principem ad parandam, ac sedandam patriam, etiam subditorum potentissimum quosque sibi obsecundantes reddere debere.

Ecquis

*Ecquis discer
nit utrumque?*

Cribri natura probos significat, qui, velut
cribrum ipsum frumentum, vtiliaq. grana
ab inutilibus diuidit, ad eundem modum
boni malique scientiam diiudicare norunt.
Quod improbi haudquaquã faciunt, quid-
nis absque cribro & ratione congerentes.

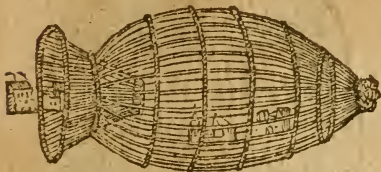

Dánaidum dolium, iuxta poëtas, adeo
vbiq. rimosum, ac perforatū dicitur, vt quid-
quid infundatur emittat, & eiiciat. Quocir-
ca huic, aut simili Plutarchus, Terentius,
aliiq. auctores, garrulos, ingratos & auaros
comparauerunt: quod garruli, seu dicaculi ar-
cani quippiam silentio regere nequeant, sed
omnia potius effutiant: ingrati numquam

Plutar.
Terent.

illi qui ipsis bene fecerit, gratiam habeant: avari nunquam expleantur, aut saturentur.

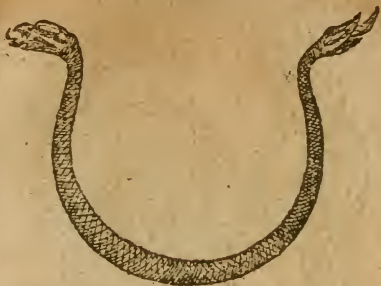
Virtutis fortuna comes.

Suidas. Pictores olim Timotheo Atheniensium Duci gratificari, aut assentari sperantes, ob immensas eius opes, ac potentiam, sic illius Iconem expresserunt, ut eidem dormienti Fortunam appingerent, illi varias civitates cassibus, variisque filaceis retinaculis, aut decipulis interclusas offerentem. Quod tamen ipsum Timotheus molestè tulit, animadvertens, eosdem felicitatem suam Fortunæ, potius, quàm virtuti adscribere. Ceterum Plutarchus id ab æmulis ei in eius invidiam procuratum scribit.

Paradin. hic retis, & cassis tantum meminit: cum tamen Icon ipsa nassam referat.

Pro-

Prohibere nefas.

Amphisbæna, prodigiosus anguis, ut initio, sic & cauda caput, quo & mordeat, ac hostem, dum lubet, vel adoritur, vel fugit, gestans, Symbolum esse potest bifrontium proditorum, clanculatorumque domesticorum hostium, quorum eò periculū maius, quò ad nocendum hoc hominum genere, iuxta Ciceron. sententiam; efficacior nulla pestis esse queat. De quibus nefariis hominibus Proverbiū etiam vulgò iactari solet in hunc sensum:

Aristot.
Plin.

Ciceron.

*Alterâ manū fert lapidem, panem ostentat
alterâ.*

Tad-

Tu decem omne tuis.

Veræ & antiquæ nobilitatis originem, præclara gesta pepererūt. Probat id Lyfimachi Macedonis exemplū memorabile, quo & animi præstātiā, & indicationem, reliquissē & ad posteros trāsmisissē scribitur. Is enim Alexandri iussu, leoni obiectus, nouo pugnæ genere, in patētes leonis fauces manum fortiter inseruit, extractāq. vi lingua, feram præfocauit. Rex spectata Lyfimachi fortitudine tanta eum auctoritate postea cōstituit, vt urbem à se cōditam illi nuncuparet, Lyfimachiam deinceps appellatam.

Vsq̄

Tro.
Pomp.

Vsque recurrit.

L

Qua.

Quaquà versus torqueas, in genuinam
semper est reuersura conditionem natura:
experientia sumta ab arbusculis, in quas si
pergulas, aut intertexturas arte ducas, &
ramusculos vi contrahas, notas tamen pro-
pagines in naturalem ascensum sunt pro-
ducturæ. Idem vsuuenit animantibus quo-
que & cæteris in natura rebus. Vnde natum
frequens illud adagium: *Non facies ex but-
teone, siue triorche, accipitrem, nec è rustico
aulicum.* Nam,

*Quo semel est imbuta recēs, seruabit odorē,
Testa diu: &
Naturam expellas furca, tamen vsque re-
currat.*

Quo-

Quoscumque ferat.

Quiuis ex natura, siue forma sua murex propterea quòd vbicumque incidit, aculeum erectum habeat, perpetuò ad lædendum est compositus: Ita peruersi, ac improbi eos perpetua clade, aut detrimento afficiunt cum quibus versantur.

SYMBOLA
Spe illecebrat inani.

Rerum mundanarum illecebræ, si tantùm
eminus inspiciantur, magnificentissimùm
quiduis

quiduis mortalibus pollicitantur, atque in summam spem erigunt, sed enim si cominus contemplentur, nil nisi meram esse vanitatem, & imposturam deprehendas. Tales sunt & aucupatoriæ latebræ intricandis auiculis compositæ.

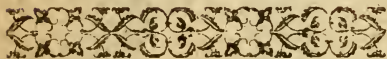
Uterius ne tende odiss.

Contra diuinam potestatem nihil neque
debet neque potest humana : quemadmo-

dum Imperatori Valenti liquidò satis demonstratum est, qui Arriana hæresi infectus, posteaquam permulta iam super D. Basilij exilio & proscriptione propria manu exarasset, perficere tamen haudquaquam potuit, p̄na ipsa, vel terriò etiam atramentum emittere recusante: nihilominus tamen is ab impia lege, & decreto confirmando, ac subscribendo non priùs temperavit, quàm eius manum ingens tremor inuasit, quo correptus, magnoque accedente metu, ac territatione, quidquid scribere cœperat, ipse laceravit.

H40

Hæc conscia numinis ætas.

Sub Imperium Augusti Cæsaris (teste Plin. Plinio) Romæ circum Solem apparuit siccata corona, seu etiam velut ex spicis triticeis, vnâ cum versicoloribus circulis cõcurrentibus. Suetonius verò hoc ipsum prodigium recensens, vnus tantùm circuli meminuit instar Iridis Sólarem globum amplectentis. Verùm enim uerò Plinij narrationem propiùs secutus Dion, præter inauditam, quæ tunc apparuit insolitamque, cuius

Sueton.
Dion.

L 4

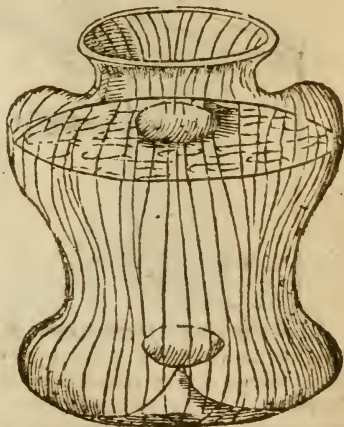
etiam

etiam meminit, stellam asserit quoq. splendorem Solis obscuriorem factum, accedētib. aliis circulis amplioribus, quorum vnus similitudinem referebat coronæ spicæ. Addit alio vltiori loco Dion, Solem subfuscum interdū noctu lumē reddidisse. Demum hoc cōstat, Dom. Iesum Christum verum lumen, Solemque iustitiæ tempore Augusti Cæsaris natum, cuius natiuitas & aduentus, summam totius boni mortalibus adferens, tam potuit cælesti ministerio demonstrari quàm fuit ostensa eius passio atq. mors iuxta Euang. Christi quando videlicet obscurato Solis splendore factę sunt in orbe vniverso tenebrę. Ceterum mirum videri non debet, si signa & prodigia natiuitatem filii Dei præcedentia ab Ethnicis (quãquam ignaris) obseruata sint, cum & quæ passionem illius ac resurrectionē sunt consecuta, summam apud ipsos etiam venerationem obtinent: nempe tenebrę sub eius mortem à S. Dionysio Areopagita notatę, dum per Aegyptum cum Apolophane præceptore philosophiæ operam daret, ac pro magnitudine dotis & ingenii intelligens Solem præter naturę ordinem obscuratum pronūciauit: *Aut Deus natura patitur, aut mundi machina*

machina dissoluitur. Insuper de excitato
 terræ motu sub Christi resurrectione apud
 Plinium ad legitimam annorum supputa- Plin. 1. 3
 tionem (collatione facta) scriptum eiusmo-
 di legimus: *Maximus terra memoria morta-
 lium exstitit motu, Tiberij Caesaris principa-
 tu, xij. urbibus Asia una nocte prostratis.*

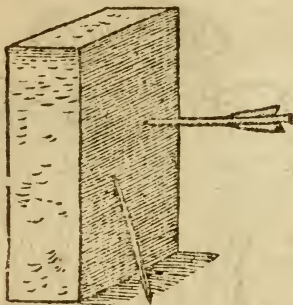
Haud sedit inane.

Receas, ac velut plenum succionum in Plin.
 L 5 imum Quintil.

inum mox mergitur, putridum in aquam
missum supernatat. Ita quò minus inest ho-
mini prudentiæ, eò ampliùs insipientiam
prodit philautia atque ambitione; Contra
quò quis prudentior, & intelligentior, eò
fit demissiore & tranquilliore animo, & ab
ostentatione alienior.

Infringit solido.

Ad eum ipsum qui integritatem & con-
stantiam cordati hominis studet calumniis
contaminare, malam ipsam calumniae re-
dit: perinde atque in eam duram, & im-
penetrabilem adacta sagitta, retorquetur in
eum qui misit.

*Sans autre guide.*Id est,
Citra a-
lium du-
cem.

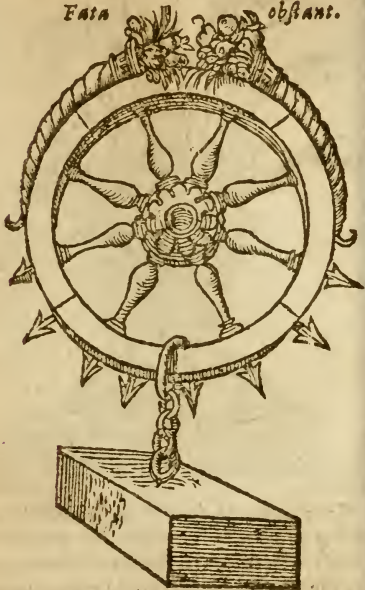
Genistæ frutex, seu alterius arbusculæ ra-
nusculi nodati stylæ colliculæve coacerna-
torū lapidū, ad ductū vi xq. recognitionem
destinatæ profectiois erecti à peregrinan-
tibus,

tibus, & viatoribus, hoc præfente Symbo-
nobis ad beatitudinis iter, folam virtute
effe ducem figurant.

Judicium
cap. 15.

FATA

obſtant.

Ardu

Ardua res est, & perdifficilis negotij, for-
narum, & desideratae felicitatis captatio.
Ide quod & pauperies illinc retrahit, &
cessum remouet.

Terit & teritur.

Quemad-
modum la-
pis ferrū ex-
acuens, at-
ritu ferra-
mentorum
ipse absumi-
tur: sic improbus & qui lites sectatur, etiam
se exagitari non recusat, modò alios in per-
niciem abducere queat.

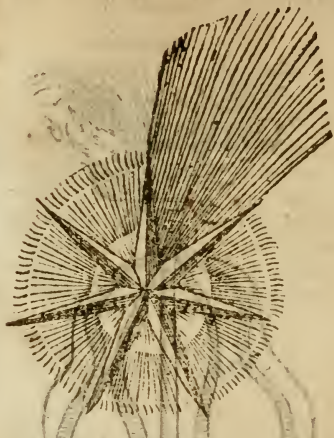
Sic

Sic præda patet escasui.

Immensum quod ex lingua sua percipit commodum purpura, eò illi maioris faciendum est, quod hac sibi victum comparat. prædamque venatur. Sed enim quod interdum ex eadem malum accipit, eò illi magis est metuendum, quòd per eandem in mortem incurrat, ac per eam semper præda fiat piscatoribus. Sic & humanæ linguæ officium se habet; dum prudenter regitur, præthesauro pretiosissimo est: è diverso obrectatrix, garrula, inutilis, formidabile ac lætiferum spirat venenum, vnde etiam vulgè talem nuncupant *linguam grandem*. Iure igitur comparatur prægrandi purpureæ pisci linguæ, quòd huic infra palatum purpureus ac robeus adheret humor, allegoricòs significans virus atrox maledici obrectatoris & sanguinarij.

Candor

Candor illasus.

Clemens de medicis, huius nominis. 7.
 Pontif. Summus pro Symbolo suo cauda-
 tam stellam, siue Cometam vsurpabat. Tra-
 dit autem Arist. ad huius rei explicationem, Aristot.
 sicuti perpetuo hactenus mortalibus ipsis,
 aut prosperissimum fortunæ successum, aut
 summum aliquod detrimentū portenderit
 nouus quiuis Cometes, sic à noui Principis
 admi-

nistracione in Rempub. ferè vel immensam
felicitatem, vel exitium inuehi.

Prosper uterque mari.

Quando

Quando Gemini, quos veteres Castoris & Pollucis nomine, nuncuparunt, ignes simul apparent, secundam nautis navigationem, & omen portendunt bonum. Si verò eorum alter dumtaxat eminet, malum præfagire creditur. Eodem etiam modo si mutuis conjugum amor pergit in re domestica affulgere, certum tranquillitatis & felicitatis domesticæ iudicium promittitur: è diuerso, si alterutrius improbitate diuortium conjugatis accedat, ruinam & perniciem denuntiat. Præterea potest sub alterius Geminorum solitudine intelligi periculosam esse potentiam absque prudentia,

M

Sic

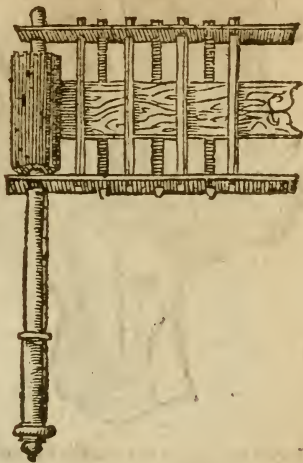

Sic spectanda fides.

Auri probitas non tantum tinnitu, verum etiam cotis attritu exploratur. Sic & pietatis ac fidei comprobatio non ex sermone tantum, verum etiam ex præstatione, & actorum splendore facienda.

Sic violenta.

Intempestiva & nullius pensi fertilitas
obstrepero crepitaculi sono optimè com-
paratur.

M 2

Terror

Inter præcipuas magnanimi Ducis dotes
 seriò computandum, si discriminè in virtute
 trāsformet: utpote si tempore, locove in-
 rior ab hosti imperii astu & stratagemat,
 se exercitumq̄, existat, simulque terribilem
 hosti se faciat: quemadmodum olim à sti-
 guo illo Duce Hannibale factum est, cu
 in h

hostium territationem super bonum suum
capitibus ardentes faces noctu ostendit.

Poco

à poco.

Id est,
Paula-
tion.

Apparent quidem à solo surgentes plan-
tae, verum incrementum notare potest ne-
o. Sic probitas, & virtus dum ad crescat,

M 3

non

non facile discerni, nisi exemplo & usu, poterunt.

Aemulatura.

Sueton.

Affidua exercendi sedulitas dubio procul tandem assequitur, ut naturam simul imitetur, & æquet. Quod in Domitiano Imperatore, ex solertia & iaculandi dexteritate merito prædicamus, dum in feram quandam tela duo tam solerter iaculatus est, videntis cornibus stare fera videretur.

Renouat a iuuentus.

Ad Solis radios accipiter solet vitia pennarū cor-
 rigere. Sic ad Christum Dom. accessurum oportet
 omnem improbitatē & affectus impios exsuerē,
 & nouo veltitu, ac renouatione vitæ superindui.

Gregor.

Præpete penna.

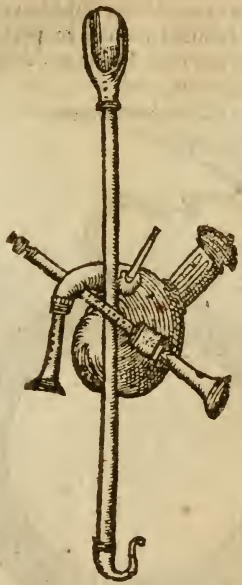
Effigies expan-
sæ aquilæ, siue bi-
cipitis, iuxta vul-
gatam opinionē,
ad hūc modū pu-
blicis vexillis ge-
stari cœpit: acci-
dente Imperij di-
uisione, quod Ca-
roli Magni tem-
poribus, in Orien-
tem & Occidētem
est trāslatum: aut

certè (Wolffango
Lazio, Romanor.
Regis Historiogra-
pho, referēte) Con-
stantini Magni æ-
tate, qui ex Roma-
nor. vna Repub!
duas constituit, al-
teram nimirū Ro-
manam, Constan-
tinopolitanam al-
teram.

Atten-

Attendite vobis.

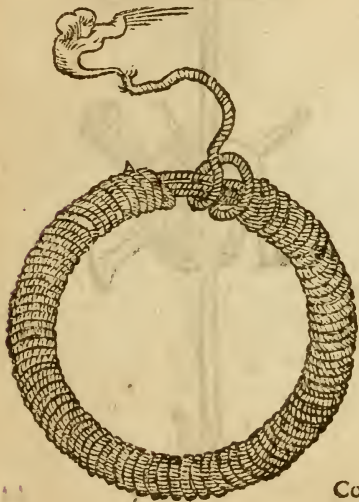

M 5

A 1

Ad stabilendum Christianę Ecclesię statum, & eius integritatem retinendam, commodissimum fuerit si exemplo ac Symbolo pastoris armaturę fideles verbi Dei dispensatores ac ministri rectum ac perpetuum docendi munus erga Ecclesiam diligenter & indefatigatè impendant.

Vivit ad extremum.

Constantissima erga Principem suum debet esse cuiuslibet amoris & fidelitatis observatio, & nec, quamlibet vehemente ventorum aut tempestatum vi irruente, probitas fidesq. vel minimo extinguui. Nempe quod bombardicam restem circulatam seruare videmus, vt, nequicquam irruentibus ventis, pergat semper ignes potentius confouere,

Captiue

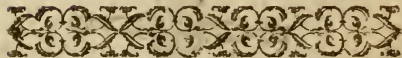
est,
ptiua
pctas.

Capsine libertè.

Cora-

Coniurati necis Iulij Cæsaris auctores,
 soluto Senatu Romæ plateatim summo
 lanceæ apicæ pileum (quod erat libertatis Appian
 indicium) circumgestabant, (propterea
 quòd tum moris esset seruos omnes pileo
 donari, & in libertatem afferi) hoc com-
 mento Roman. populum ad vindicandum
 civilem auctoritatem cohortantes, velut
 proposita iam certa libertate. Verùm longè
 diuersum euenit, nam cæsi fuerunt eodem
 anno quocunque in carnificinam consen-
 serant. Hinc liquet licentiam illam peccan-
 di, quam quidam libertatem autumant,
 meram esse seruiturem.

Police

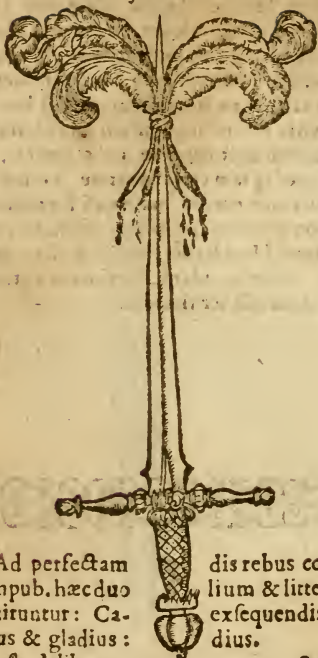

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Id est,
Perfecta
respubli-
ca.

Police souveraine.

Ad perfectam
Rempub. hæc duo
requiruntur: Ca-
lamus & gladius:
hoc est, delibera-

dis rebus confi-
lium & literæ:
exsequendis gla-
dius.

Super-

*Superstitio religioni
proxima.*

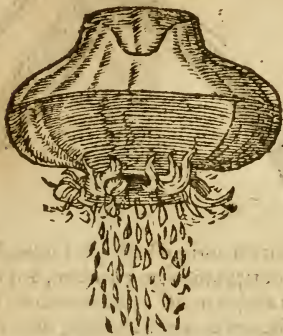

Hoc est antiqui hostis, & Satanae studium, ut quoties insignem errorem, aut impietatem aliquam in hunc mundum spargere cupit, quæ eius vafrities est, ac peruersitas, illud ipsum vel falsis. commentum suum aliqua semper veritatis specie atque umbra conetur obuelare. Quamquam aliud nihil sit totum illud inuoluerum, quam mera impostura, præstigiâque ac fascinatio. Quod ipsum luculenter olim effecit, quando primum diuinandi, augurandi que superstitionem

tionem innoxiam, à Decio Nauio augure ipsam eotem etiam durissimam nouacula bipartitam esse, Prisco Tarquinio Regi, populoque Rom. persuadens.

Id est: A-
lor noxia.

De malme paists.

Plutare. Cucurbitula Medica: (quam ventrosam
passim appellant) prauum dēntaxat san-
guinem elicit, ac depascitur. Et animus ne-
quam non nisi quod improbum est quatit,
& continct.

Fons innocantis.

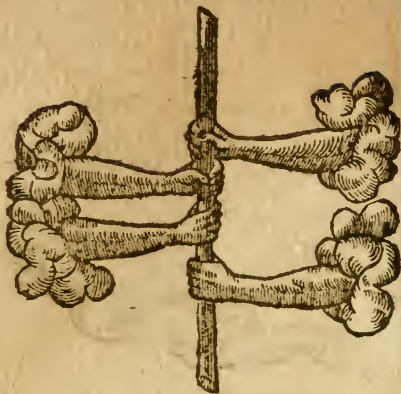
Extrema siti laborans olim Samson, in. Iudic. 15
 uocato Dei auxilio, sensit præsens aquæ le-
 uamen scatentis ex molari dente asini ma-
 xillæ, qua prius mille viros peremerat. Quo
 miraculo notandum est, vel simplicissimam
 quamque rem, capacem esse gratiæ Dei,
 modò ea diuino eius verbo, qui verus vi-
 uisq; fons est, imploretur.

N

Est un

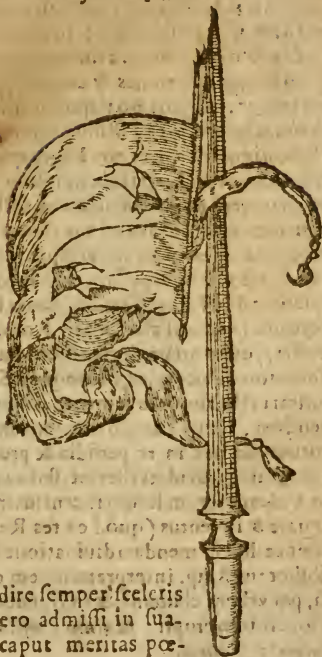
Et l'un & l'autre.

Id est:
Et hic, &
ille.

Duobus inter se quocunque certamine contendentibus, fieri nequit (quantacumque virium, aut æquitatis ab alterutro præcellentia certetur) quin vel molestiæ saltem aliquid, si forsitan detrimenti nihil pars alterutra capiat. Atque eadem ratio est, quæ & luctantium in palæstra, tractûve baculi, in qua de viribus certatur, vbi ne victor quidem absque membrorum coactione unquam fert victoriam.

Corr-

Redire semper sceleris
ab altero admissi in sua-
toris caput meritas pœ-

nas, certum est. Spectare licet hoc in vexillis, signisve bellicis, quibus militem ad expeditiones conscribimus, & in praeliis veluductoribus in hostem armamus, illa enim primas oppugnationes & conuulsiones experiuntur. Quinimo pugnarum auctore in omnibus perpetuò dissidiis grauiori supplicio digni sunt, & in eos Leges ipsæ quoque seuerius animaduerti iubent quàm in ipsos pugnatores. Atque ad præsens institutum pertinet quod Aulus Gellius scribit de improbitate Hetruscorum aruspicum, quòd hi à Romanis interpellati, vt in mediū consulerent de Horatij Coclitis statua fulmine percussa (vt erant clancularij Romanorum hostes) postea quàm decreuissent statuam in desertiorem locum, ac vbi neque à Sole collustrari vllò vnquam tempore posset, semouendam, huius consilij accusatione facta, eorumque hac in re perfidia & proditione recognita, trucidati fuerint, statuâque ipsa in Vulcani forum honorificentius translata. Quare & iuuentus (quòd ea res Reip. feliciter cessisset) mendaci diuinatione in plausibiliorem Reip. interpretationem conuersa, per urbem clamans, & indignabunda in proverbium erupit: *Malum consilium consultori pessimum.*

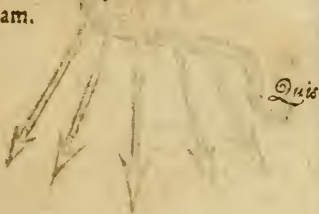
Vis nescia vinci.

Scribit Plutarchus Scylorum Chæronensem moriturum octoginta filiis suis iaculorum fascem per singulos obtulisse frangendam: Plutare.

dum: quod cum præstare conando non possent, respondissentque impossibile esse, dissoluit pater telorum struem, exemptaque singula sine ullo negotio fregit: hoc ipso docens eos insuperabiles & inuictos fore, quã diu concordia fœdere persisterent; si verò dissidiis, & seditionibus distraherentur, incaptiuitatem & hostium manus facilè ruituros. Non dissimile posset huc à Plinio adnotatum adduci de Cycladicis Scyri lapidibus, qui integri supernatant aquæ, diminuti verò merguntur. Sit igitur hoc Symbolum sagittarum fasce iunctarum, simulque memoratorum lapidum hæc significatio. Inuicta esse fœdera, si vinculum adhibeas prudentiam.

Plin.

SYMBOLA
 -
 -
 -
 -
 -

Qui contra nos.

Dius Paulus cum in Insula Melite vi-
 pera inuasisset eius manum, nullam inde Act. 28.
 contagionē accepit (quanquā secus arbitra-

N 4

rentur

rentur Barbari) sed in medias flammās excussit viperam. Ex quo cernere est, quibus præstò sit diuina clementia, eis nihil ultra nocere posse.

Maturè.

Qua ratione olim Titus Vespasianus Imperator pro Symbolo suo anchoram cum Delphine pisce vsurpabat, eadem (vt arbitror) & Papa Paulus III. Chamæleontem cum Delphino: sic innuens, lentam illam celeritatem, aut maturitatem in rebus agendis omnino seruandam.

Lux publica Principis ignes.

Faces

Herod.

Faces ardentes quas ante Principes suos Romani gestare solebant (quod est videre plerisque priscorum monumentis, & numismatibus : cuius etiam rei Herodianus meminit, ubi de Gordiani Cæsaris inauguratione scribit) haud obscure significabant, Principes, Imperatores, castrorum præfectos, ac Duces, nec non Prætores (ad quos etiam sub Regibus, deferebatur ius decidendarum causarum) virtutis ac æquitatis splendore debere cæteris præluere.

In

In se contexta recurrit.

Pfal-

Psalmista commemorans immensam
 diuinæ gratiæ, pietatis, clementiæ, ac pro-
 uidentia beneficentiam & largitatem, ait:

Psal. 64. *Benedices coronam anni benignitatis tuæ. Quo*
 & nos attentos facit, quòd à Domino no-
 bis liberaliter suppeditatur vbertatis rerum
 omnium ac prouentuum annua renouatio,
 ac successiuus continuusque reditus. Vbi &
 effigie anguis, annus intelligendus est, iuxta
 Aegyptiorum literas Hieroglyphicas.

Pytho-

Labefcente Ro-
mani Imperij po-
tentia, etiam cum
vetusti iuris au-
toritate militaris
honos sensim in-
clinavit, adeo ut
aquila bellicis si-
gnis deinceps ce-
deret, Lupo, Mi-

notauro, Equo,
& Apro. Novis-
simum locum
tenuit draco, à
Claudio mul-
to carmine ce-
lebratus. Cuius
effigies iugem
vigilantiam si-
gnificabat.

Claud.

Caelo imperium Iovis extulit ales.

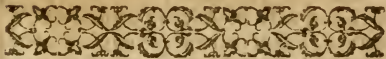

Potif.

Per
semper
adhuc
C. Ma
falsu
omni
omni
pura
nonda
fatu
popu
is
quid
iam
huc
tem
re
il

Potissimum apud Romanos vexillum semper fuit Aquila: quod etiamnum hodie adhuc est Sacri Imperij. Atque hoc quidem C. Marius, posteaquam secundi Consulatus fastigium adeptus esset aquilam legionibus omnino dedicans, iuxta Plinium, cæteris Plin; omnibus signis prætulit. Aquila verò, propterea quòd reliquis omnibus aibus metuenda sit, ac formidabilis, quasiq. (vè vulgò fertur) pro rege habeatur, ad significandum populum, siue gentem quæ cæteras vniuersas subingarit, pro Symbolo delecta est. Atqui verum & illud, in Romanorum vexillis antiquitùs Aquilam fulminis effigiem gestare solitam, siue vt Ioni consecratam alitem, siue vt illius arma, insigniãve præferentem siue denique quòd Plinio referente illa nunquam fulmine tangatur.

Infestis

In festis iuramentum aquis.

Dion. Servius Galba Imperator tam sua, quam maiorum acta & insignia, hoc Symbolo notavit: Canis erat à prora navis sese inclinans, ac desilienti similis; quo vigilantiam, ac firmas excubias aduersus pericula designavit.

Anci-

Antidoti salubris amaror.

O

Summa

Summa salutis nostræ potissimum in imitatione mysterij passionis & crucis Redemptoris N. Iesu Christi consistit. Nimirum (vt antea dictū est) si afflictiones mortalis seculi perferuntur, vt sic inuocato Christi nomine assuefaciamus nos, & amaritudinem crucis eiusdem in calicem salutis commutemus, cum Propheta Psalte canentes:

Psal. 15. *Quid retribuam Domino pro omnibus quæ tribuit mihi? Calicem salutariis accipiam, & nomen Domini inuocabo.*

Cessit

Cessit victoria victis.

Hac ratione cruenta sanguinis effusio, sanctis Martyribus, & pro Dei nomine patientibus, in speciem coronatæ Palmæ, ceu æternum partæ victoriæ præmium, conuertitur, vt sic immortalis regni corona insigniatur. Sed nec ij tantum qui sanguinem pro confessione fidei fundunt, martyrum ideo appellatione digni censentur, verum etiam qui pro hereditate Regni cælestis Christum Dom. sectantes crucem ferunt, & quo animo tolerantes huius sæculi contumelias & quotidiana opprobria, in quo præcipuum martyrij genus, vt plurimum versatur, & exercetur.

Fla.

Flavescent.

Horatius Farnesius Dux Camerinus, eiusmodi quaternione fascium viridium segetum vsus fuit, qua adolescentiam Principis generosi (vt opinor) aliquando in maturam aetatem conuersum iri figurauit.

Et lapsu graniora tuant.

Pha. Draconi & Aquilæ perpetua intercedit inimicitia. Quo fit ut nunquã absq. acriore pugna mutuum occurrant: & tam periculo: è perçthera inter se committuntur, ut aquila draco-

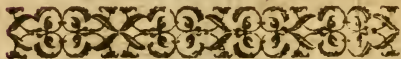
draconis cauda circumuoluta deorsum simul consternentur. Eadem elatis, ac superioribus inter se contendentibus ruina solle. vsu venire.

Victrix casta fides.

In æde Franciscanorum, præclaræ urbis Auenionensis, tumulo Heroidis Lauræ à Francisco Petrarca tantoperè decantatæ insculpta sunt Emblemata duobus laureolis ramusculis in sese transuersim incumbentibus, superaddita itidem transuersim cruce forma per medium astante, & supra hæc scuto, seu insigni medio affixa sursum rotæ effigie. Quibus significauit primariæ suæ fidei ac fœderis integritatem cum castimonia coniunctam victosque mundanos affectus.

Ipsa

Ipsa sua testis victoria cladis.

Reperiuntur etiamnum hac ætate numi:
mata vetera inscriptione Vespasiani Cæsa-
ris, quibus impressa est palmæ procerioris

O s

figura,

figura, Dactylis abundantis. Porrò arbo-
rem fecunditate nobilem, & copiosam in
Iudæa, potentissimi illius Principis vi &
armis expugnata, subiugataq., nasci certis-
simum est. Quare & non solum Iudaicam
regionem ominosè hic palmae arboris ty-
pus, verumetiam gentis desolationem &
excidium diuinum in illius posteros perpe-
tuum testatur.

Malo undique clades.

Exer-

Exerti prominentesque per gyrum gladii, obsessusque intra hæc septa pauens lepusculus certiores nos reddidit, nusquam criminosis aut agro, aut vrbe locoue, corpore, aut spiritu tutum dari suffugium, aut latebras. Sic enim tum infinitis alijs locis, tum verò apud Mosem minator Scri: tura: *Foris* Deut. 31 *vastabit eos gladius, & intus pauor.*

Gran-

Id est:
E. fortu-
na celsi-
tudo.

Grandeur par grand heur.

Refert Dion anu'o sigillatorio Pompeij
in sculpta fuisse trophæa tria: quemadmo-
dum & Syllano. Quod haud dubiè Symbo-
lum præcipuorum vtriusque gestorum mo-
nimentum prætendit.

Impro-

Improbitas subigit rectum.

Quemadmo-
 dum arbor ab
 hedera com-
 plexu & ascen-
 su comprimi-
 tur ac suffoca-
 tur: sic foren-
 sis causa quã-
 vis iniusta, fa-
 vore iudicis
 ac inge-
 nio torquet ius
 pro suo arbi-
 trario.

Pacis

Pacis & armorum vigiles.

Ex gallinacei tubæque excitante horologio non difficile est indicare, quantum interfit inter belli & pacis conditiones.

De

De parvis grandis aceruus erit.

A spica ad manipulum; à manipulo ad
 fascem. Ita pauper recto consilio, summaq.
 pru-

prudentia, & sedulitate bonis sibi licitis, a
oblatis vti debet. Ad quę vbi Dei liberalita
te peruenit, opus est aliquando gradū fistat
sibi que fortunatis. illam rerum sufficien
tiam, veram diuitiarū coronidem pro sco
po præfigat. Memor hac in re continuè Gal
lici cuiusdam (cuius tamen si mihi cogni
tum foret, non magis hic auctoris nomen
taceretur, quàm egregia laus quam ex ce
meretur) Ogdoastichi, quod subsequitur:

*De moins que rien, l'on peut à peu venir:
Et puis ce peu, n'a si peu de puissance,
Qu'assez ne face, à assez paruenir
Celuy qui veut auoir la suffisance.
Mais si au trop (de malheur) il s'auance,
Ne receuant d'assez contentement,
En danger est, par sa fole inconstance,
De retourner à son commencement.*

Sententiam sic reddere placuit hoc de
casticho:

*De nihilo (minus aut nihilo si quid queat esse)
Ad modicum multis sepe venire datur.
Et modicū hoc tantū valet, ut quęnis patiatur
Quod satis est etiam largiter assequier.*

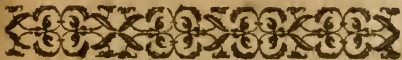
Sita-

*Si tamen huic placeat modo sufficientia rerum,
Atqui se ad nimium tendere fortè volet,
Non contentus eo, potuit satis esse quod illi,
Inconstanti animo certa pericla manent,
Ne redeat meritò (qui nil vult, credito ditem)
Nudus, & ad primū pauper (ut ante) statum.*

P

Là, le

Id est:
Illic ma-
dura.

Bacchi simu-
lachrum Lace-
dæmone stabat
hastam tenens
longiorem cir-
cūserpente per
illam sursum
hedera vsque
in ferratam a-
ciem occulta-
tam. Quod ex-
primebat, non
vi, aut impetu
bella gerenda,
verūm consi-
liis, stratage-
matisque, &
arte regenda:
hiscē enim ar-
tibus subditos
esse bellicos
impetus.

Hoc Symbolo, S. Andreae Marechalli, la-
certo gladioq., qui propriè Alexâdri Magni
dicitur: nodum Gordium prisca Midæ Re-
gia, secante, intelligi (mea quidem sententiâ)
potest magnanimi eius Principis solentia: &
res alioqui difficiles, virtute reddi faciles.

*Turpibus**exitium*

Quemad-
excrementis

alitur, ac in media rosa emoritur: sic molles
& voluptuarios non delectat pietatis & opti-
marum rerum studium, sed voluptatum &
nequitiae sordibus inquinari malunt.

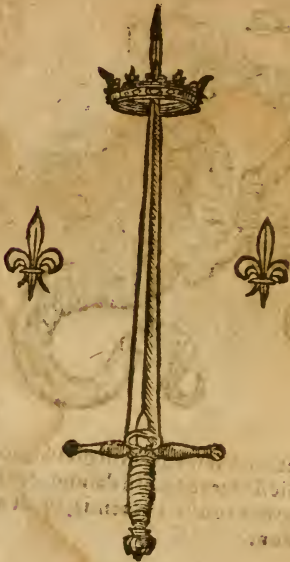
modum Scarabæus
equinis, ac stercore

Vnius compendium, alterius dispendium.

Serpens nisi serpentem deglutiat, non fit draco. Sic diuites non nisi damno, & veluti ex alieno ære conflata potentia, opulentiores euadunt.

Consilio firmata Deo

Coro-

Coronatus ensis inter duo splendentia Engell.
 filia, quondam à viragine illa Aureliana in Mollis.
 vexillo militari gestatus, immortale mo-
 numentum est protectionis Gallici Regni.

Etiã fortunam.

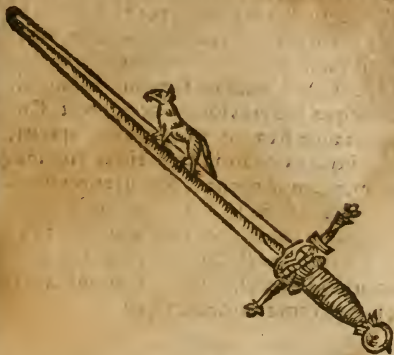

M. Sergius, Eques Romanus posteaquam crebrius cum Hannibale conflixisset, atque iterum etiam captus a stu huius manus evasisset, tandem in prælio dexteræ iacturam fecit. Unde postmodum sinistra configere coactus est in quatuor præliis. Ceterum cum non æquè commodè hac atque illa vti se experiretur, brachio dextro sibi manum ferream adnecti curavit. Qua quidem ipsa vsque adeò strenuè, feliciterq. militiæ postea vsus est, vt in Gallia duodecim etiam Romanis infestos exercitus superarit, ac fuderit. Quam ob causam, scribit Plinius, non agnoscere se quemquam alium, qui Sergio virtute, atque magnanimitate præponi debeat. Qui etiam ipsius fortunæ violentiam subiugans, omnibus victoriarum laureis, & coronis dignum se reddidit.

Sic

Sis sopor irrepas.

Scriptum legimus in Annalibus Gallicis, Annal.
Franc.
Regem Burgundiæ Gontranum venâdi labore aliquando fatigatum, excubias agente armigero, obdormisse in agro quodam secus præterlabentem fluuiolum, prodiisseq. ad eò ex Regis ore animalculum, ac tentasse torrentis illius transitum. Quod videns Regis famulus, exseruit enssem, quo velut ponte bestiola traiecit riuulum, sub antrum aduersi montis ingressa: vnde mox egrediens, atque per enssem velut pōtem denuò remeans,

regium os denuò ingreditur. Experge factus
 Rex famulo recitat visum sibi tale insom-
 nium: traiecisse se flumen ponte ferreo, ac
 speluncam sub altiori colle penetrasse, vidis-
 seque thesaurum istic ingentem recondi-
 tum. Quod audiens famulus ordine illi
 narrat quæ sub eius somno accidissent. Cu-
 ravit itaque Rex interiora montis aperiri,
 effoditque ex eo auri, argenti que vim ma-
 gnam, quam in egenos, & pauperes eroga-
 vit, tum etiam in variarum Ecclesiarum
 usum dono obtulit, ac distribuit: nec non ex
 eo thesauro Sancti Marcelli iuxta Catha-
 lonium ad Saonam (vbi & sepultus credi-
 tur) feretrum auro obduci fecit.

Cacus

Cacus amor prolis.

Foetus suos tam impatienter diligit si-
 mius, ut, dum amplexibus plus iusto indul- Plin.
 get, compressu frequenter enecet. Solent
 quoq. nonnulli parentes in cultum & edu-
 cationem liberorum tam profusi esse, ut
 tandem nimia indulgentia eos perdant.

Sup-

Supplicio laus tuta semel.

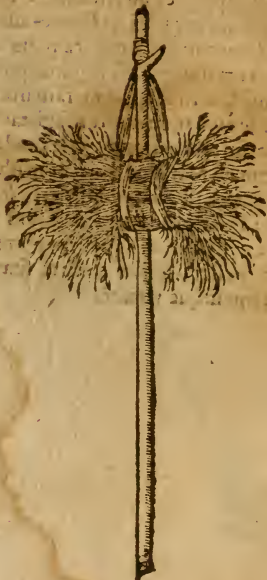

Indum

Indum quendam arte iaculandi tantæ dexteritatis ferunt fuisse, vt sagittando procul posset tela per minorem annulum mittere. Quapropter ab Alexandro iussus idipsum coram experiri, vt faceret adduci nullo modo potuit. Quocirca regia sententia ad mortem damnatus, rogatusque cur rem tam pusillam in Regis gratiam non faceret, vereri se aiebat, ne diutina sagittandi assuetudine fortè aberraret. Alexander videns non tam ob rebellionem, quàm ob metum, ac pudorem id ab homine fieri, solui damnatum iussit admiratus eiusdem indolem gloriæ cupidam, quippe qui mortem subire potius vellet, quàm celebre suæ artis nomen famamque vitare.

Omnia

Omnis caro fenum.

Si hic

Si hic populus qui præ ceteris omnibus
 vniuersum orbem frustra diuexauit, quò se
 magis magisque semper amplificaret, ac ve-
 lut in immortalitatem assereret, eò tandem
 maturo cõsilio, atque in rem suam descen-
 disset, vt quid auctoris sui, & quasi procrea-
 toris Romuli Symbolum (quod erat fœni
 fasciculus lancea suspensus) significaret, se-
 rio, & fixius aliquando expendisset, nun-
 quam sanè tot, tantaq. tum corporis, tum
 animi ærumnas subiisset: contemplatus ni-
 mirum tam subitam, momentaneamque
 rerum humanarum vicissitudinem: maxi-
 mè verò earum quæ proprius ad carneum
 hoc, terreumque corpus spectant: cuius mu-
 tabilitas, & inconstantia cum fœno viridi,
 floribusque marcescentibus à Propheta
 comparatur.

Ouid.
 Seruius.

Esa. 40.

Paradin. hic lanceæ meminisse, cum tamen Icon
 ipsa non lanceam, sed velut peticam potius, aut
 sudam referat.

Tolle

Tolle voluptatum stimulos.

Fig. **Q**uemadmodum flabello ex oculatis Pa-
 uonum plumis ad muscas discutiendas con-
 fecto utimur, sic voluptatem, ac libidinum
 omne genus à nobis arcere, & nos ipsos ex-
 purgare summa vigilantia, curaq. debemus.

PAIX

Paix outragée se rend vengée.

Id est :
pax te-
merata
solentem
per se vlt
cifer
ipsa.

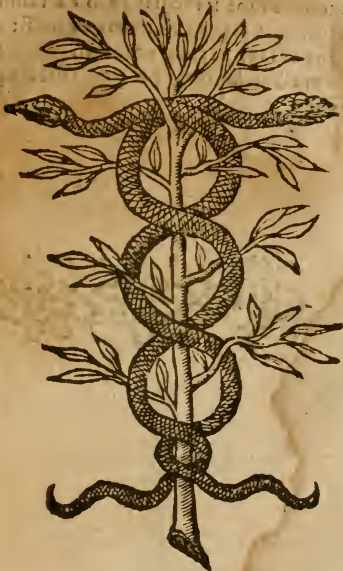

Zeno-

Zenonis Imperatoris temporibus meritas Persæ admissorum pœnas dedere. Recogitarat enim Persarum exercitus dolo Cæsarea signa (quibus affixæ pendebant ostendebanturque pacis inter utramq. gentem initæ conditiones) præceptu ruerè, conuellerè. Verùm ex improviso in præparata à Romanis fossa, tum Persarum ipse Rex vnà cum liberis, tum exercitus præcipui intercepti sunt: quin & totius exercitus reliquiæ mox per insidias fusæ sunt, & vnum omnes profligatæ.

Procop.

Rera

Rerum Sapientia custos.

Q 2

INU

Illustrissima Bituricensium Ducissa Margareta singulare animi sui votum hoc Symbolo gemini serpentis ex oleæ ramuscule utrumque caput exferentis expressit : indicans veram rerum omnium gubernationem clauo sapientiæ & prudentiæ optimè teneri.

Discit.

Discite iustitiam moniti.

Q 3

Q 110

Quocumque Sicambrorum Rex Basanus
Dioclis filius tenderet, anteferri perpetuò
ensem iubebat, summitate cuius adnexa erat
restis, aut laqueus: idque in testimonium
inviolatę iustitię. Fuitque Rex ille, præter-
quàm quòd aliis virtutibus clarus tam dili-
gens iudiciorum & æquitatis censor & con-
seruator, ut in delinquentem gnatum pro-
prium seuerè animaduertit.

CONCISSIO

Concussus surgo.

Vento turgens pilaris (vt ita dixerim) or-
bis Admirallo Chabotio pro Symbolo fuit,
addita superscriptione : *Concussus surgo.*
Quæ Symbolum ipsum satis explicat.

Q 4

Hæc

Hæc virtutis iter.

Rastrum agreste Yliteræ (quam Pythagoricam vocant) alligatū (quod pro Symbolo sibi vëdicabat M. Petrus Morvillerius Gallix Cancellarius (quemadmodum spectare est in æde S. Martino campestri sacra urbis Lutetix) satis admonet ad virtutem consequendam labore iter fieri.

Hoc

Hoc Cæsar me donavit.

Carolus VI. Frâco-
rum Rex, venatus in
silva Senliana ceruū,
qui collum habebat
obuinctū catena seu
torque æneo deaura-
to, cum antiqua in-
scriptione in hæc ver-
ba: HOC CÆSAR ME DONAVIT
cupiensque memorabilem hanc prædam in
posteritatis cognitionem diffundere, Sym-
bolum sibi sumsit Ceruum, alatum redi-
miatum colla corona.

Qs

Vide

Spinea Corona, arundini iuncove inserta
 typum refert passionis Servatoris nostri Ie-
 su Christi: designans caeleste ac aeternum
 eius

eius regnum, & de devictis mundo ac Satana Principe huius mundi, victoriam.

Terriculum NOXA.

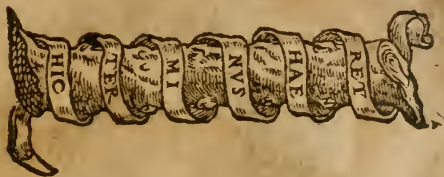
Crea-

MERIC.

Creatus in primarium Ducem exercitus Pompeius Magnus, & à Sylla missus in Siciliam, non solum vigilanter, strenueque, & magnanimiter se gessit, verum etiam summa æquitate iustum Ducem præstitit: adeo ut etiam quos sciebat milites excursionibus extra aciem prædari ac mala patrare, eos grauiret puniret. Ad hæc quò præcursores, ac velites ab obuiorum oppressione coërceret, ac refrenaret, etiam illorum gladios anulo proprio sigillatorio notabat.

Hic

Hic terminus haret.

Ne dignitatum, ac honorum, & bonorum, ac denique rerum omnium prouentus & affluentia Magnates, & illustres Heroas omnino præpediret, quò minùs interdum cogitarent se quoque mortales esse, vniuersi ferè certam rationem aliquam, quæ illis subinde mortis refricaret memoriam, excogitarunt. Quod & ipsum hodie facit Dominus Boizius, Summus Regis prægustator, vsurpans pro suo peculiari Symbolo effigiem deiectionis trunci, his verbis circumquaque appositis: *Hic terminus haret.*

Mibi

Mihi pondera luxus.

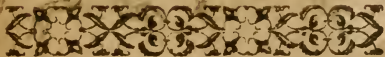

Hier.

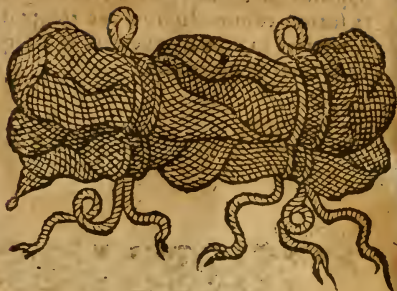
Quem-

Quemadmodum (vt habet Seneca) ex
nimia fecunditate contingit fruges à sese
opprimi, spicásque deiici, sic & immodera-
ta suarum commoditatum, ac voluptatum
congeries præclaris ingeniiis, & alioquin
bene natis est nocentior.

Nil am-

Nil amplius optas.

Typus hic retium & cassium inter se compactorum referri potest in præcedentem metaphoram : docetque eum qui suo contentus censu vivit, facile rerum caducarum superfluum cupidinem spernere, & eleuare.

NUNTI

Num status telluris honoris

Inoleuerat Romanis consuetudo, vt Præfectis Prouinciæ recens aut creatis, aut inauguratis gratulationis ergo, ac veituti læti aduentus auspiciu, darentur in singula capita, muneris honorarij loco solidi septem, cespes, clavis, atque pila seu sphærule. Cespitem ideò dabant, vt operam daret Præfectus ne annona carior euaderet, sed in eo

Cod. lib.
12. titulo
de Prætor.

R

pretia

pretio conseruaretur, vt nulla caritas re-
 zúmve indigentia, aut fames exoriri posset.
 Ad hæc vt ea prudentia, ac clementia res
 subditorum moderaretur; vt pro dato ce-
 spite, vel totos agros Præsidi ferrent acce-
 ptos. Clauem verò, vt libertatem, & iuris di-
 cendi, imperandi que potestatem expendere-
 ret. Sphæram denique vt summum ius &
 auctoritatem designaret. Sic enim Alexan-
 der oblatum à Dario globum, seu Sphæram
 est interpretatus. Nisi Sphæram significare
 voluerimus ordinis ac disciplinæ militaris
 gubernationem.

De porta

Me pompa prouexit apex.

Summam rerum præclarè gestarum mercedem Romani existimabant, si suos Imperatores, Duces, Equites, Antesignanos, ceterosque milites strenuos (pro sua quemque tamen dignitate, merito gradu, commissaq.

R. 2

pro-

prouincia) certis coronis, quas idè quoque
 Militares appellabant, hostesarent. Qua-
 rù propterea quòd virtutis, præclarorumque
 facinorum & laudis animi testimonia fue-
 rint, præcipuarum, ac illustriorum Icones
 hic unà cum suis gnomis, sententiunculisve
 continèe patent: idque tum, inquam, ob
 perfectam generosam antiquitatis remin-
 iscentiam, atque decus, tum etiam ad oble-
 ctationem, voluptatem, & spem huius tem-
 pestatis hominum ad æternum quoque vir-
 tutis honorem, præmium, & laudem ten-
 dentium, ac aspirantium: quæ potissimum
 Reipub. (quæ omnibus curæ esse debet) vin-
 dicibus, patronis, & assertoribus debentur.
 Prohibe que prima iam exhibetur, Trium-
 phalis dicebatur, & aureis ramis bacci q.
 circumtexta in victis triumphatoribus offe-
 rebatur. Quibus vt hostium victoribus &
 domitoribus, tota vrbe Roma magnificis
 curibus & rhedis circumuectis triumphum
 agere Senatus ipsius decreto fas erat. Prius
 tamen edocto Senatu de quinquies mille
 hostibus vnò prælio cæsis Hæc verò trium-
 phalis corona temporis diuturnitate, Im-
 perio decrecente, postmodum vnionum &
 margaritarum admixtionem; necnon &
 aliarum

aliarum gemmarum variationem admisit: ac tandem ex nativa lauro in laurum sculptam aureoque circulo impositam commutata fuit: quemadmodum adhuc vel in hodiernum diem in antiquis numismatibus & statuis inspicere est.

Mercēs sublimis honorum.

Tribuno militum Equitūve, qui hostium obsidionem strenuē sustinuisſent, ab iis qui liberati ſeruatique fuerant dabatur Corona

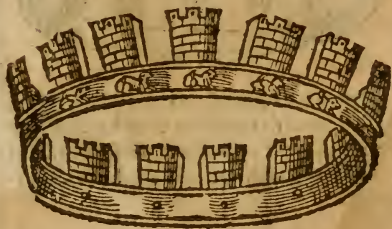
obsidionalis siue graminea. Et quamquam hæc è solo gramine (quod & ipsum largè pro quibuscunque herbis que tum ipso loco inueniri poterant obsidione soluta, hic accipiendum est) circumtexta fuerit, nihilominus tamen, Plinio testante, omnium fuit honoratissima, illustrissimaque, ac summo in pretio habita.

Seruati gratia Ciuis.

Donabatur etiam à cine corona ciuica ciuis is qui ciuem singulari periculo in pugna liberasset, viuumq̃ue seruasset. Texta fuit eiusmodi corona querceis foliis ac fastigiis: quòd prisca ætate ex quercu alimentum suppeditabatur.

Excidiy turribus bonos.

Muralis Corona ex auro conflata in formam muralium pinnarum illi dabatur à Imperatore exercitus, qui primus vi & armis hostium mœnia transcendisset in urbem.

Hoc valli insignis recepi.

Corona Castrensis vallaris, seu piata
 itidem ex auro confecta donabatur ab im-
 peratore, seu exercitus Præfecto illi qui
 primus oppugnando vallam hostile ocu-
 passer.

CIC.

Classis monumenta subacta.

Nauali prelio qui in classem hostium armatus, primusque irruens nauem ingressus esset, Corona aurea nauali cohonestabatur, rostrorum, aut naualium prorarum adinstar confecta.

R 5

In hunc

In hunc intuens.

Mos erat priscis Aegyptiis per-symposia
 ab aliquo circumferri mortis simulacrum,
 singulisque ordine intuendum ostendendo
 dici:

Comē

*Contemere, hoc quid sit, geriatantumq; va-
cato,*

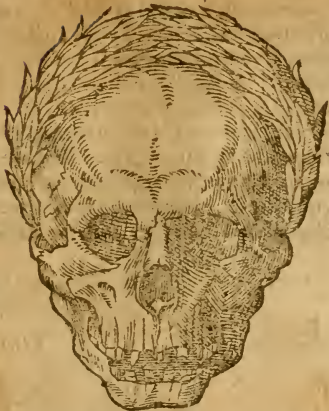
Quàm lubet, huic fies tu similisq; semel.

Quin etiam in extremi exitus commoni- Isidor.
tionem, ac reminiscenciam refert inter alia
Isidorus, Constantinopoli inualuisse con-
suetudinem, ut quo primùm die coronam
Cæsaream Imperator suscipiebat, ad ipsum
sedentem sublimi throno, accederet cæmen-
tarius, Cæsari proponens lapidum genera
tria, quatuorue, in hæc verba iussus dicere:

*Elige ab his saxis, ex quo Augustissime
Casar,*

Ipse tibi tumulum me fabricare velis.

Victoria

Victoria limes.

Interrogatus ab Adriano Cæsare Epictetus Philosophus quam ob causam mortui coronis insignirentur, respondit, ut sic indicarent, quod labores & ærumnas, seu molestiarum immensum pondus huius vitæ morte superassent. Eius quoque coronationis meminit Plinius, atque ad eum modum efferri solitos testatur.

Frumenti, ceterarumque herbarum, & leguminum grana, & semina in solum iacta emortuâque reuiuiscunt, & renascuntur. Sic humana corpora per mortem cadentia, resurgent in gloriam in nouissima illa uersali que humanorum torporum suscitatione.

*Heroicorum Symbolorum M. Claud.
Paradini finis.*

SYM-

SYMBOLA SEV EMBLEMATA
Gabrielis Symeonis Florentini.

Huc cursus fuit.

Ut eum à quo è magno naufragij periculo
in portum salutarem perductus sit aliquis
plurimi facere debet, ita (quãtum suspicor)
huius Symboli auctor hoc ipso contestatum
esse voluit, quantopere suspiciat, quamque
fortunatũ se reputet quòd in benigni Prin-
cipis Emanuelis Philiberti Sabaudia Ducis
clientelam receptus sit.

Qui

Quis dicere laudes?

Insigne hoc solidæ ac planæ Crucis (Divinæ charitatis munimentum) Sabaudia Ducibus proprium, & dictio monosyllaba EL Hebraicè Deum significans, annulo ex margaritis, aut Orientalibus gemmis composito inclusa, corona Regia superaddita. Regiam profapiam, necnon & nomina Sabaudia Ducis Emanuels & Ducissæ Margaretae appositissime significat. Quibus divinis donibus hos Principes ornatos, nemo certè ultra meritum collaudare queat.

Festina

Augustus Cæsar (alienus à nimia præcipientia ac crudelitate illa, quæ pleriq. Principes ac Indices primo impetu parasitorum suorum delationibus fidem adhibentes, multa iniquissimè interdum egerunt) temperantiam, & regendis Imperij habeatis moderamen iustum observare se testaturus, præter alia, papilionem cancro marino adhaerentem inter alia sua insignimenta aureo exculpi iussit, ab huius gressu lentiore tarditatem, ab illius pernici volatu præcipientiam innuens quibus coniunctis, temperamentum Principi pernecessarium convenire declaratur.

Festina lentè.

Loco Cancri papilionisq̄ue Augusti, Vespasianus Imperator delphinem, vt hic expressum vides, figurari iussit.

PACARIUS

*Pacatum ipse regam auitis virtu-
sibus orbem.*

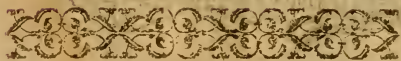
Rediis
patris
pro auitis
substitu-
retur.

Hoc typo Delphinis orbis Sphæram pin-
nis sustentis forma annuli adamante insi-
gniti (prisco Medicæorum familiæ proprio
Symbolo) cum inclusa crescentis Lunæ for-
ma (Regis Henrici Symbolo) ex qua etiam
ramusculi duo pullulent, palmæ scilicet, ob
partam victoriâ & oleæ, in spem pacis, ad-
scripto elogio: *Pacatum ipse regam * auitis * patris
S 2 virtus*

*virtutibus orbem, intellectam volumus Re-
gis Delphini illustrem progeniem tum ex
patre, tum matre, vtriusque Symbolis in
vnum redactis: per lunare incrementum
sanguinis regij splendorem, per adamantem
infractam virtutem, denique per mundi
sphaeram, siue globum, insuperabilem eius
potentiam innuentes. Ad quem olim etiam
modum praeci Romani hoc ipsum signifi-
cavere.*

Faro

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Fato prudentia maior.

Stellam angue coronato, caudamq. mor-
dente circumseptam supraposita hac inscri-
ptione: *Fato prudentia maior*, Reginae
Gallorum honoris ergo dedicati: idque ad
significandum, quod, etsi fortuna Princi-
pem hanc antea multum euexisset, velut
tantorum patris, ac matris, nimirum Urbi-
natum Ducis & Heroinae Bononiae filiam,

neptémque tanti Pontificis quantus fuit
Clemens v i i. & vxorem adeò sublimis,
potentis, inuictique & generosi Principis,
nempe Henrici ii. Franciæ Regis, deniq.
tot, tamque insignium regionum liberorum
matrem, tamen admirabili virtute sua, &
modestia, rerumque tolerantia cum tempo-
re hoc effecit, vt partes laudis primas inter
priors Franciæ Reginas obtineat.

Miran-

Mirandum naturæ opus.

Duabus Margaretis, Navarrae nimirum
& Franciæ convenientius aptari Symbolum
non arbitror, quàm si pingantur Consolidæ
herbæ flores duo ex utroq. liliij latere emer-
gentes, abditis verbis: *Mirandum naturæ
opus.*

S ♣

Simul

Simul & semper.

Sub adamantis gemmæ typo intellige
 amorem & inuictam Regis ac Regine Na-
 uarorum potentiam, perque Solem & Lu-
 nam actorum splendorem & mutui fœde-
 ris, ac perpetuæ fidei constantiam, suprapo-
 sita inscriptione: *Simul & semper.*

Α Π Λ Λ

ΑΠΛΑΝΟΣ

Armata manus ensẽ gerens cum di-
 ctione Græca ΑΠΛΑΝΟΣ, sine fæco &
 fallacia, significat Connestabilem Regibus
 admodum fidum & pace & bello fuisse, resq;
 Gallix admodum prosperè gessisse.

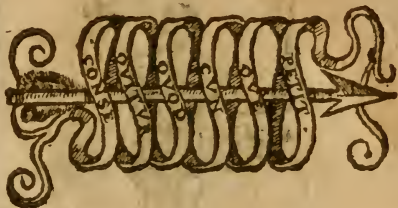
Perimit & tuetur.

Ob oculos mihi ponens confilium & magnanimitatem Ducis Guisiani, pro illius Symbolo scutum rotundum descripsi corona insignitum ac ense transfixum, superscriptis his verbis: *Perimit & tuetur*: ut intelligi possit vir strenuus tam tutādis, quā expugnandis urbibus, item fundendis acie hostibus.

Conse.

Consequitur quodcumque petit.

Diana Pictaviensis, Valentianum Ducissa, iaculum (Dianæ Deæ telum propriū) sibi adscripsit hac inscriptione circumvolutum: *Consequitur quodcumque petit.*

EX VITRO.

Ex utroque Caesar.

Hoc Apophthegmate: *Ex utroq; Caesar*, significatur, his duobus, armis scilicet & literis, Iulium Caesarem recto corporis statu semper rebus gerendis strenuè inuigilantem, factum totius orbis dominatorem.

Sola-

Solatur conscientia & finis.

Leonis Veneti coloris, & in altum erecti
 simulacro hac coniuncta sententia: *Solatur*
conscientia & finis, Melpheasis Princeps in
 aetate voluit, se, quamquam fortunis exsu-
 us, soloque pulsus esse: *Sancti Iominus*
 ante otium fortuna tranquilla, conscientia
 arvisse: hoc vni in celo sciens, se probe
 ubi ubique factum esse officio: de caetero,
 in Dei

Et si hoc
 loco su-
 orap. Ita
 leoni co-
 rona sit,
 illius ta-
 me Scho-
 lion ip-
 sam non
 meruit.

in Dei Omnipotentis clementiam post ob-
itum, omnem suam spem collocans.

Scribit in marmore laesus.

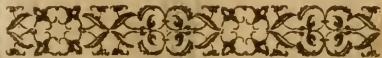
Fortè re-
ctius fue-
rit In-
scribit.

Sunt quidam adeò elati, auctoritatiq̃ue
suæ, & opibus confidentes, vt pro nihilo du-
cant, pauperem, aut vilioris conditionis ho-
minem contumelia, vel iniuria quoque affi-
cere: hoc nimirum reputantes, siue præpa-
rentium, aut amicorum tenuitate, siue præ-
facultatum inopia numquam illi futuram
in posterum vlciscendi occasionem, sed fa-
cile

cilè obliuioni ab illo traditum iri. Quamquam verò huiuscemodi tyranni (hoc enim iis proprium nomen est) egregiè fallantur isthac sua vecordia, tempus tamen atque occasio aliquando eos docebit vt serò sapiant Phryges, vel præsentì hoc Symbolo, viri nimiram in marmor incidentis animi sui institutum cum hac sententia, *Scribit in marmore laesus.*

Cofè

Id est :
Sic viui-
da volu-
ptas ducit in exi-
tium.

Così vino piacer conduce a morte.

Così vino piacer conduce a morte. Sub typo papilionis peculiari genio suo flammæ, ignisque splendore, in quem se ipse temerè coniciens perdit, gaudens, designari potest qui cura delectum rem quamcumque ambiens, & affectans, ex ea dedecus sibi opprobrium, & perniciem parit.

Ami-

Amico ficto nulla fit iniuria.

In eum qui arte studioque amicitiam simulat, pulchrè quadrat hominis personati effigies (quæ humani animi fucum significat) quem quis sic tangat fuste, ut illi personatum vultum deiciat, unà cum hisce verbis: *Amico ficto nulla fit iniuria.*

T

Ignis

Ignis gladio non fodiendus.

Contentiosis & irritabilibus conuenit
 præsens Symbolum hominis extremo gla-
 dio prunarum aceruum ita disturbantis, ut
 exsistentes alterum illi oculorum scintillæ
 extinguant, addito ex Pythagoræ vita hoc
 Apophthegmate: *Ignis gladio non fodiendus.*

Statéra

Statéra ordo non transliendus.

Qui iniqui sunt & præposteri iudicij homines, nullum eos modum servare certum est, finemque adeò plerumque experiuntur noxium: quemadmodum & trutina (quam Latini atque Thufci Stateram vocant) cuius alteram lancem si plus æquo adoneres pondere, ea pressa rumpitur.

Sic vos non vobis.

Si quis aliorum præclare gesta Præfectis
 ipsis, vel Antesignanis adscribere velit, con-
 uenienter id exprimes per iugum bœum
 aratrum trahentium, vna cum hoc Virgi-
 liano versiculo: *Sic vos non vobis.*

Solus

E diuerso si egregio, magnanimoque, ac prudenti militiæ Duci qui suo Marte totum belli pondus sustinuisset, & confecisset, propria virtute concitatus (quod plerique nostræ tempestatis etiam præstitere) Symbolum appositum mihi sit excogitandum, tres, aut quatuor, quorum vnus eorum solus, præ ceteris omnibus à fessoribus suis concitatis primus ad præmij locum destinatum pervenerit currentes equos depingi cuperem, vna cum his verbis: *Solus promeritus*, imitatus in hoc

In Icone
cõueni-
tius præ-
cursor e-
quis ses-
sorem e-
tiam, vt
& ceteri,
habuerit.

veterum Romanorum consuetudinem, qui olim sese in circis, ad cursum exercebant: nec non & Florentinorum, qui idem in magno apud eos, ac solemniori diei Iohannis Baptistæ festo equis insidentes faciunt.

Aut Caesar aut nihil.

Caesar Borgia, Dux Valentiniensis patefacturus orbi se constituisse aut mortem citius obire, aut maximum quiddam, & immortalitate dignum velle patrare, simul & Iulianus

lium Cæsarem suscipiendis rebus arduis
 emulatus, Apophthegma solebat vsurpare,
 quod erat: *Aut Cæsar, aut nihil.* Idque citra
 vllum aliud Symbolum. Ad quod visum est
 nobis appositum, si vir armatus altera ma-
 nu orbem tenens, qui velut Iulij Cæsaris
 monarchiam figeret, altera schedam mul-
 tiplicato caractere o dumtaxat, qui per se
 ac solus nihil quidem, sed alteri arithmeti-
 cæ notæ coniunctus aliquid significet, de-
 pingeretur. Et quidem illud huic rei conue-
 niens fuit, quod temerarius ille, ac impru-
 dens, tandem re vera N I H I L se effecerit,
 uti prædicere suo Apophthegmate solebat.
 Nam in media ferè iuventute in regno
 Nauarræ trucidatus est: taleque illi con-
 scriptum est Epitaphium:

Borgia Cæsar eram factis, & nomine Cæsar.

Aut NIHIL, aut Cæsar, dixit: utrumque fuit.

Sola facta solum Deum sequor.

Generosissima Bona Schaudiensis Ioan. Galeatij Mediolanensium Ducis mater, marito orbata, numisma (quod gens istic Testonem vocat) cuius altera facie Phœnix expressus, vna cum his verbis: *Sola facta solum Deum sequor*, apparet, cudi mandauit. Significare cupiens, quod velut Phœnix in orbe solus, sic ipsa in vidualem solitudinem, mortè mariti redacta, æternum cum Deo solo viuere se deuouet.

*Pas à pas.*Id est:
Grada-
tim.

Volens Renatus Siciliae Rex intelligi se
 concepisse spem in maiorem adhuc Princi-
 pem quam ipse foret, paulatim euadendi,
 atque difficultates suas omnes aliquando
 superandi, Symbolum suum ex boue infi-
 gnia eius collo gestante appositis verbis:
Pas à pas, figurari iussit: Eo ipso bouem
 tardè quidem, sed maximum tamen nihilo-
 minus iter conficere declaraturus.

T 5

DITAI

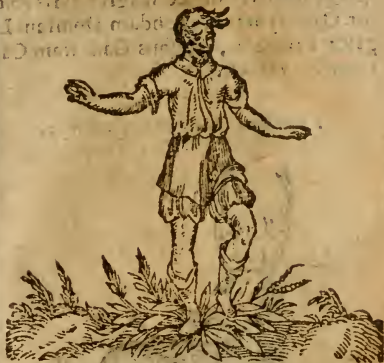
Dicit seruata fides.

Ostensus quidam alius intemeratam erga herum fidem, & obsequium sese seruasse, atque hinc factum opulentio- rem, pro Symbolo duas manus cornucopiæ complectentes adscriptis verbis: *Dicit seruata fides, vsurpauit.*

Virescit

Virescit vulnere virtus.

Et alius quidam fortunæ tenuis ob suam virtutem, & benedicta (vt ferè sunt omnes probi) ab invidia, velutiq. communi hominum ignorantia persecutus, figurare cupiēs, se, quò magis infestaretur, eò magis virtutem suam, & ingenium patefacturum, pro Symbolo vsarpauit virum præterentem pedibus plantam herbæ quâ Acetosam Pharmacopolæ, Rumicem Romani, ὀξυλίδα Græci, Agrestinam Florentini vocant, vñ cum hac sententia: *Virescit vulnere virtus.*

Securus

Secutus in ea herbae huius genium, quò plus conteritur, eò magis viridis efficitur. Quo Symbolo quondam Dominus Legatus Pratenſis, magnus Galliarum Can- cellarius uſus eſt.

Id eſt:
Iſte ſuum
medica-
men ha-
bet, ſed
non ego
laſus.

Eſto tienne ſu remedio, y non yo.

Ceruus ſagitta conſixus, & dictami (quæ herba eſt in Candia, ſeu Creta inſula copioſè creſcens: quæ à ceruo mâducata, vniuerſa

ius vulnera sanat) surculum, vel frustum
 re vorans, vna cum hac inscriptione: *Esto
 enne su remedio, y nouyo, amoris immedi-
 abilis Symbolum esse potest. Ad Ouid. ex
 Metamorph, quo Phœbus super suis erga
 Daphnen amoribus lamperatur, alludens
 erlum illum qui habet:*

les mihi, quod nullus amor est medicabilis herbis?

Ingenium superat vires.

In no-

In nouiss. bello Neapolitano Ferdinandus
 Confalvus se strenuum quidem, atque ma-
 gnanimum admodum, sed multo adhuc
 callidiorum ducem praestitit, adeoque ut ito
 non pauca praelia victoriosè terminarit.
 Quinetiam se calliditate quoque uti soli-
 tum, adeo non xgrè intell. intelligi, ut etiam
 pro Symbolo aescum qui funibus intendi
 solet, addito Apophthegmate: *Ingenium
 superat vires, vsurparet.*

Qui me alit, me extinguit.

In Hiel-

In Helvetiorum ad Mediolanum à defuncto Rege Francisco facta profligatione, S. Valeri Dominus senior, Heroinæ Diaræ Pictaviensis, Valentinatum Ducissæ pater, ac centum nobilium equitum præfectus, vexillum circumgestabat, quo succensata fax, atque inuersa, flouidaq, cera haec exstinguente, hac quoque apposita sententia: *Qui me alis, me exstinguit*, figurabatur. Quod Symbolum Heroinæ cuiusdam causa effinxit, nimirum insinuare cupiens, quemadmodum illius decor huius foueret animum, ita quoque in capitis discrimen coniceret.

FHYOT

Mimus,
Publianus.

Furor fit laesa sapiens patientia.

Videas interdum vsque adeò temerarios,
& dictis) factisq. importunos, vt placidiss.
quosque, ac modestiss. & probiss. lædere
non vereantur. Quæ res iisdem etiam infe-
liciter cedit: quemadmodum & adolescen-
tulo veruecem nimium infestanti, ab eo-
dem deturbari contingit, re ipsa experi-
enti veram esse sententiam: *Furor fit laesa sapiens
patientia.*

Frons

Frons hominem praefert.

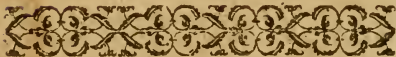
Qui naturæ indaginem, & physiognomix indicia scripserunt, auctore etiam Aristotele, dicunt frontem humanæ indolis indicem. Igitur frons angustior hominis stolidi, sordidi, & suum instar, ventri dediti argumentum est. Frons æquo latior, instar bovis, indicium crassioris, & obtusioris intellectus, & cerebri. Frons longior benignū, & docilem indicat. Demissior pusillanimes.

V

Depres-

Depressor, rotundiorve leuem, ineptum, & inconstantem. Planior ambitiosum & gloriæ cupidum. Ad medium recaluastris furiosum, & iracundum. Rugosa cogitabundum, & somnolentum. Mollis hilarem, & comem, ac plausibilem. Aspera, diversisque locis tuberosa callidè avarum, ac malitiosè fatuum. Posita, quasiq̄ue dolata, & æquabilis securum. Mediocri quantitate quadrata magnanimam & prudentem, atq. probum. Quæ frontis præfagia mihi Symbolum hoc: *Frons hominem præfert, excogitandi occasionem præbuerunt.*

Bis dat

Bis dat qui tempestivè donat.

Sunt quidam in conferendis beneficiis
 vsque adeò importuni, & intempestiui, seu
 præposteri, vt quò quis eorum adminiculo
 minùs egeat, eò paratiores sint ad gratifi-
 candum, magisq̃ue ad eisdem quodlibet
 præstandum officium gestiant, idq̃ue (quan-
 tum opinor) aut alicuius emolumentum a-
 liquando in posterum consequendi, aut
 certè talionis spe: atqui hunc eundem, si
 forsitan in angustias delapsus conspicen-
 tur Deo execrabiles illi, eundem, inquam,

auerfabuntur, si frequentius ab eodem suam opem implorari, seu accersiri sentiât, aut priora beneficia illi exprobrabunt, aut miserum subsannabunt, aut aliquam qua hunc ne in illorum cōsortium postea se ingerere audeat, elongent, rationem meditabuntur, & contexent. Illi profectò non parentes, non veri amici, imò non homines sunt, sed potius immanes belluæ, vita ipsa indignæ, quosque viri re ipsa nobilis misellum quendam & pauperulum collapsum ab humo surrigentis Iconem hanc vnà cum Apophthegmate: *Bis dat qui tempestiuè donat*, quotidie contemplari, animoque circumgestare oportet. Quòd oimiriū duplex demum, & immortale meritum esse debet, dum quis citra vllam remunerationis spem urgente necessitate alteri prodest.

• Huc fortassis etiam non ineptè refertur potest quod habet Aufonius Epigrāmāte 84. ex Græco:
*Gratia que tarda est, ingrata est: gratia namque
 Cum fieri properat, gratis grata magis.*

Et rursus 85. ex eodem.
*Si bene quid facias, facias citò: nam citò factum
 Gratum erit, ingratum gratia tarda facit.*

Improbis à nullo flectitur obsequio.

Qui usque adeò atroces, refractarij, austeri, improbi, & nequam sunt, ut quamlibet iis obsequiũ omne quis præstiterit, eiusdem commiserescere tamen dedignantur, digni profectò illi sunt qui pro Symbolo vsurpēt effigiem implacabilis mortis, quæ virum supplicem, atque iunctis palmis, & in genua humi procumbentem, ac nequiequam deprecantem trucidat, adscriptis verbis: *Improbis à nullo flectitur obsequio.*

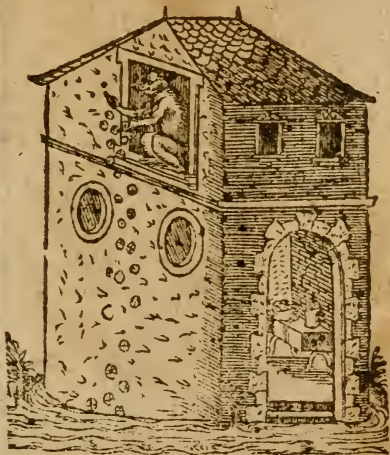

Accipiter is quem passim Spriuerium
 vocant, in copiosa falconum turba gestatus
 eum in inscriptione: *Sic maiora cedunt*, ve-
 ram nobilitatem non in opibus, vel aucto-
 ritate, sed animi præstantia consistere figu-
 rat. Accipitris nimirum illius ea prærogati-
 ua est, ut sua præsentia omnes aues etiam se-
 multo maiores, ab omnibus, quibus forent
 alias obnoxie, iniuriis vindicet.

Mald

Malè paria malè dilabuntur.

Cicero
2. Philip.

In cuiusdam feneratoris ædibus, qui solis nūmis supputandis oblectabatur, educatus simius, atq. aliquando per rimam quandam cōspicatus herū in mensa sparsis nummis lustrantem, quadam die prandēte hero, per fenestram penetrauit ad acernum nummorum: vbi & ipse herum imitatus cum ali-

quamdiu nummis versandi sese oblectasset,
 tandem eos in medias plateas è fenestra lar-
 gè proiicere cepit. Quo spectaculo an præ-
 tereuntes profusè cachinnati fuerint, an
 verò fœnerator ipse potiùs irritatus indolu-
 erit, hoc loco non dicam: vt qui me ipse iam
 sat occupatum sentiam ad hunc vsurarium
 eiusque similes ridendum, qui aut gurgiti
 profundi maris, aut filio, aut fratri, aut ne-
 poti, aleatori, fornicatori, temulento, lurco-
 nive ingentes pecuniarum aceruos cumu-
 lant, huius præclarissimi, verissimiq̃ue A-
 pophthegmatis quod habet: *Malè parata
 malè dilabuntur*, vix vnquam memores.

Expe-

Expetenda opes, ut dignis largiamur.

■ Illustrem virum Dominum Matthæum Balbanum Lucensem referentem aliquando de se ipsum audiui, quòd Christum quotidie precaretur, nullas sibi opes, aut rerum affluentiam ab illo tribui, nisi simul & iisdem rectè utendi voluntatem, ac rationem.

V 5

Verba

Verba votumque haud dubie non tantum privato nobili viro, verumetiam æquo, ac vero Principe dignum. Cuius etiam gratia eò maioris facienda est, quòd effectu, seu re ipsa, & opere comprobet, domi quidem turmatim quoque viros eruditos alens, foris verò largientia stipendia plerisque suppeditans. Quocirca præsens ei Symbolum consecrare lubuit: nimirum manus in aère nummos è patera in cassidem & codicem super ara constitutos effuadentis Iconem, vnà cum superscriptis verbis: *Expetenda opes, ut dignis largiamur*: ara scilicet, hominum aut in literis, aut armis (quod cassis & codex insinuant) præstantiam figurante, ac effusa patera conspicuam cordati viri, familiaremque munificentiam.

Mors

Mors sceptris ligonibus aequans.

In hoc Symbolum regio sceptro colligati rustici ligonis atque inter hæc duo superpositam horrédæ mortis effigiem, vnà cum his verbis: *Mors sceptris ligonibus aequans*, optimo iure intuendum foret, magnationis vniuersis, & principibus viris, necnon & diuitibus, ac denique quantæcumque auctoritatis, aut cuiuscumque conditionis existere.

Ingra-

Ingratis seruire nefas.

Vulgò iactatur hoc prouerbiū: *Virum in cauda.* Quocirca & hoc ipso volui finem nostris Symbolis claudere, quo ingratitude quorundam cum vipera serpente compararem, quæ coitu marem admissum necat, & à suo, quem ventre concipit, foetu necatur. Vnde tam ipsa, quàm pleriq. etiam mortales iustissimam habent causam perorandi cum hac querimonia: *Ingratis seruire nefas.*

F I N I S.

HEXASTICHON

IOANNIS GVBERNA-

toris, quo priorem editio-
nem conclusit.

Corrige quæ Lector passim hic errata videbis,
Nam toto libro p'urima inesse scio,
Dum non esse potest (sic quisquis) ineptior illo
Qui typica infantos iunxit ab arte typos.
Ac non interea dicam, labor iste citatum
Debuit vt finem noster habere suum.

In eisdem versus, Epigramma.

AVT ita deterfit mala mens tibi frõtis honorem
Vt scelus esse vllum nolle pudere neges:
Aut sceleratum animũ nebulis nondũ satis aptus
Obuolare aptis, ausus es esse malus.
Alteritum cur esse putem; in a clausula scitè
Admanet hæc, libro clausula digna ino:
Qua, veluti forex, te aperis, & tegmine larua
Detracto, impuram profituis faciem.
Plurima, ais, quòd fuit hic menda operatum ea
culpa est.

Mentis vitio, culpa ea tota tua est.

Tu præter operis: tibi gnauo oculorũ manibus
Errat illorum, loferat minus erat.

Sed tua nec potuit facere hoc ignavia: nec in,
Credo tibi, libros tangere natus erat.

Natus

Natus erat, ut nomen habes, tractare gubernam,
 Esequ; Sarmatica vile triremis onus.
 Atque vitinam à prima iam dudum aetate fuisses,
 Gauderent fraudi quis tua lingua fuit.
 Non visum est Nemese qua te, quasi sine remisso
 Adstrictum catulum, ludere sinit adhuc:
 Ut tibi, cum tuafata vocant, mox sane reducto
 Flagitiis soluat digna brabsa tuis.
 Idq; adè ut faciat inre, & te indice, cogit
 En ultro tua te crimina ferre palam.
 Addis enim, tam pulchra tui monumenta laboris
 Esse brevi in spatio sine potita suo.
 Adde precor bone vir causam. Nō est opus, inquis.
 Credo, tibi; verum, hac qui leget, illi opus est:
 Si modò vis, ut qua toto quam plurima libro
 Menda leget, placida corrigat illa manu
 Et quis enim potis est peccato ignoscere, quòd si
 Nescius, an veniam promereatur, erit?
 Adde igitur causam. cur abnuis? an pudet ipsam
 Dicere rem? saltem, perfide, dic aliquid.
 Non potes. obstrinxit malefida vincula lingua
 Cœdita qua medio pectore Erinnyis agit.
 O bone, iam meritas Rhamnusia postere pœnas
 Incipit. en stimulus iam tibi corda quatit.
 Nunc huc, nunc illuc mentis fugis exsul & ortis.
 Factus & est hostis, quisquis amicus erat.

Et que

Et que causa mali tanti? non altera certè,
 Quàm tua qua inſit te properare, fuit.
 Scilicet ille tui domini liber cre paratus,
 Ad falſum dominum poſet ut ille rari;
 Debuit antè ſuam curſu contingere metam,
 Quàm ſuus à patria ſede rediret herus.
 Urque ſcelus ſceleri poſes prætere (quod non,
 Alme deus, monſtri mens ſcelerata parit?)
 Auſus es infelix illum, qui pectore vero
 Crediderat fidei ſe & ſua cuncta tibi;
 Prodere non ſontem fallaci crimine; cuius
 (Appello Nemefin) tu ſimul auctor eras,
 Hoc etenim ſanctè tibi credita cura ferebat,
 Denim ut à recto nil patereris agi.
 Paſus es: & vana ſpe lucri ductus, id ultro
 Prodendo, domini perdere es auſus opes.
 His pro flagitiis ſcis, peſſimè, vir bonus iſte
 Qua mala deuoneat in caput ire tuum?
 Seruus ut aut aliis ſis uſque fidelior; aut ne
 Cuiquam aliſj danno ſit tua perfidia.

V. G. Plantini & veritatis
 amore faciebat.

94-B4077

